

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ŞEHİRLEŞME SÜRECİ
VE
ODAK ŞEHİRLER: LÜLEBURGAZ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Ahmet Cem SAİN

Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Ana Bilim Dalı
Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Fethi GÜRÜN

MAYIS-2017

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ŞEHİRLEŞME SÜRECİ
VE
ODAK ŞEHİRLER: LÜLEBURGAZ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ahmet Cem SAİN

Y1512.181001

Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Ana Bilim Dalı

Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Fethi GÜRÜN

MAYIS-2017

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Anabilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Tezli Yüksek Lisans Programı **Y1512.181001** numaralı öğrencisi **Ahmet Cem SAİN**'in "**ŞEHİRLEŞME SÜRECİ VE ODAK ŞEHİRLER: LÜLEBURGAZ ÖRNEĞİ**" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 24.05.2017 tarih ve 2017/11 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından **ay. bilgisi** ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak **kabul** edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :15/06/2017

1)Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Fethi GÜRÜN

2) Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Beyhan Hilal YASLIDAĞ

3) Jüri Üyesi : Doç. Dr. Zelha ALTINKAYA

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Şehirleşme Süreci ve Odak Şehirler: Lüleburgaz Örneği” adlı çalışmanın, proje safhasından sonuçlanmasına kadar ki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim. .../05/2017

Ahmet Cem SAIN

ÖNSÖZ

Kentler, medeniyetlerin şekillendiği yaşam alanlarıdır. İçinde yaşadığımız küreselleşme çağı, bu alanları değişmeye zorlamaktadır. Kentler, bu değişim sürecinde varlıklarını sürdürebilmek için markalaşma veya farklı stratejilerle kendilerini pazarlama ihtiyacı duymaktadırlar. Fakat küresel ölçekte tecrübe edemediğimiz bir hızla yaşadığımız bu değişim ve dönüşüm süreci içerisinde artık kentler arası rekabet sona ermiş, “Odak Şehir”lerin dönemi başlamıştır.

Bu çalışma kapsamında küresel eğilimler doğrultusunda “Odak Şehir” modeli analiz edilerek Lüleburgaz örneği üzerinden çağdaş kent politikaları ele alınmıştır.

Bu çalışmanın tamamlanmasında değerli katkılarından dolayı Tez Danışmanı İstanbul Aydın Üniversitesi öğretim üyesi Sn. Yrd. Doç. Dr. Fethi GÜRÜN hocama, hazırlık sürecinde değerli fikirleri ve öngörülerıyla çalışmaya ışık tutan Lüleburgaz Belediye Başkanı Sn. Emin HALEBAK ve Başkan Yardımcısı Kevser ÖZKAN’a, her daim bana destek olan başta ailem olmak üzere bütün dostlarım ve çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Mayıs 2017

Ahmet Cem SAIN

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
KISALTMALAR.....	xii
ÇİZELGE LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xv
ÖZET.....	xvii
ABSTRACT.....	xix
1 GİRİŞ.....	2
1.1 Tezin Konusu.....	3
1.2 Tezin Amacı.....	3
1.3 Tezin Önemi	3
1.4 Problem.....	3
1.5 Hipotezler	4
1.6 Araştırmanın Yöntemi	5
1.7 Araştırmanın Bilgi Toplama ve İşleme Araçları	5
1.8 Araştırmanın Sunuş Sırası	5
2 KAVRAMSAL ANALİZ	7
2.1 Şehir/Kent Kavramı	7
2.2 Şehirlerin Doğuşu ve Tarihsel Süreçte Gelişimi	9
2.2.1 Neolitik dönem	9
2.2.2 Orta çağ avrupa şehirleri	10
2.3 Günümüzde Şehirler	11
2.4 Odak Şehir Kavramı	13
2.4.1 Odak şehrin önemi.....	13
3 KENTSEL POLİTİKADA ÇAĞDAŞ YAKLAŞIMLAR VE ODAK ŞEHİR PLANLAMA SÜRECİ	15
3.1 Kentsel Politikada Çağdaş Yaklaşımlar.....	15
3.1.1 Yaşanabilir kentler ve sürdürülebilir uygulamalar yaklaşımı	15
3.1.2 Büyük veri ve akıllı kentler yaklaşımı.....	18
3.1.3 Sektörel ağırlıklı kentsel politika yaklaşımı	21
3.2 Odak Şehir Planlama Süreci	23
3.2.1 Stratejik kent yönetimi aşaması	24
3.2.1.1 Stratejik kent analizinin yapılması.....	25
3.2.1.2 Kent vizyonunun oluşturulması	27
3.2.1.3 Farklılaştırıcı ve etki yaratan stratejiler belirlenmesi	27
3.2.2 Değer yaratma odaklı planlama aşaması	28
3.2.2.1 Kent kimliğinin oluşturulması ve önemi.....	30
3.2.2.2 Kentsel imajın oluşturulması ve yönetimi	31
3.2.2.3 Etkin bir altyapı yönetimi oluşturulması.....	33
3.2.3 Kentsel yönetim aşaması	34

3.2.4 Vizyoner liderlik aşaması.....	36
4 TÜRKİYE’DE ODAK ŞEHİR İNCELEMESİ; LÜLEBURGAZ ÖRNEĞİ.	39
4.1 Lüleburgaz’ın Tarihsel Gelişimi.....	39
4.2 Lüleburgaz’ın Coğrafyası.....	40
4.3 Lüleburgaz’ın Demografik Yapısı.....	41
4.4 Lüleburgaz’ın Ekonomik Yapısı.....	41
4.5 Lüleburgaz’ın Kültürel Değerleri.....	42
4.6 Lüleburgaz’ın Stratejik Durum Analizi.....	42
4.7 Lüleburgaz’ın Değer Odaklı Kentsel Politikaları.....	45
4.7.1 Lüleburgaz’ın Kent Vizyonu.....	46
4.7.2 Lüleburgaz’ın Kent Kimliği.....	46
4.7.2.1 Soyadı kültür olan Lüleburgaz.....	49
4.7.2.2 Akademiler kenti Lüleburgaz.....	51
4.7.2.2.1 Lüleburgaz yıldızları futbol akademisi (LYFA)51	
4.7.2.2.2 Lüleburgaz yıldızları sanat akademisi (LYSA).....	53
4.7.2.2.3 Lüleburgaz yıldızları kadın akademisi (LYKA).....	53
4.7.2.2.4 Lüleburgaz yıldızları motosiklet ve bisiklet akademisi (LYMBA)	
.....	54
4.7.2.2.5 Lüleburgaz yıldızları lezzet akademisi (LYLA).....	55
4.7.2.2.6 Lüleburgaz yıldızları yüzme akademisi (LYYA).....	57
4.7.2.2.7 Lüleburgaz yıldızları bilişim ve garaj akademisi (LYBGA).....	58
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	60
KAYNAKÇA.....	63
ÖZGEÇMİŞ.....	71

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
DİE	: Devlet İstatistik Enstitüsü
IBM	: Uluslararası İş Makineleri
LYBGA	: Lüleburgaz Yıldızları Bilişim ve Garaj Akademisi
LYFA	: Lüleburgaz Yıldızları Futbol Akademisi
LYKA	: Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi
LYLA	: Lüleburgaz Yıldızları Lezzet Akademisi
LYMBA	: Lüleburgaz Yıldızları Motor ve Bisiklet Akademisi
LYSA	: Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi
LYYA	: Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü
UNCTAD	: Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı
UNWTO	: Dünya Turizm Örgütü
TDK	: Türk Dil Kurumu
TRAKAB	: Trakya Kalkınma Birliği
TTİD	: Trakya Turizm İşletmecileri Derneği
TÜİK	: Türkiye İstatistik Enstitüsü

ÇİZELGE LİSTESİ

SAYFA

Çizelge 4.1: Yıllara Göre Lüleburgaz'ın Nüfusu (TÜİK, Nüfus İstatistikleri) 41

ŞEKİL LİSTESİ

SAYFA

Şekil 4.1: Lüleburgaz İlçe Sınırları (Lüleburgaz 3A Bölgesi Plan İzah Raporu)....	40
Şekil 4.2: Hızlı Tren Hattı ve Altın Ring Projesi (Trakya Kalkınma Ajansı Lüleburgaz Vizyon Planı)	43
Şekil 4.3: Trakya Bağ Rotası Projesi (http://www.radikal.com.tr e.t: 15.02.2017).	45
Şekil 4.4: Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi - Kervansaray Avlusu (Mustafa Gültekin Koleksiyonu)	47
Şekil 4.5: Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi - Arasta (Mustafa Gültekin Koleksiyonu)	48
Şekil 4.6: Lüleburgaz Yıldızları Futbol Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi)	52
Şekil 4.7: Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi, 2016).....	53
Şekil 4.8: Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi, 2016).....	54
Şekil 4.9: Lüleburgaz Yıldızları Motosiklet ve Bisiklet Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi, 2016).....	55
Şekil 4.10: Lüleburgaz Yıldızları Lezzet Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi, 2016).....	56
Şekil 4.11: Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi, 2016).....	57

ŞEHİRLEŞME SÜRECİ VE ODAK ŞEHİRLER:

LÜLEBURGAZ ÖRNEĞİ

ÖZET

Şehirlerin ortaya çıkışından günümüze kadar uzanan sürece baktığımızda her dönemin kendine özgü bir yapısının olduğu görülmektedir. Ancak son yıllardaki kadar birbirine benzeyen değerlerin döngüsünde deveren eden, birbirinin kopyası olan şehir havasına şahit olmadık. Dolayısı ile kentlerin kaderi gün geçtikçe birbirine yakınlaşmakta ve yeknesak bir hal almaktadır. Böyle bir dünya sahnesinde farklılaştıran, nitelikli insan gücünü, sermayeyi ve teknolojiyi kentin bünyesine çeken, sürdürülebilir planlamalar yaparak yaşam kalitesini yükselten kentsel politikalar önem kazanmaktadır. Artık Donald Haider'in “mekânların savaşı” olarak nitelendirdiği kentler arası rekabet sona ermiş, rekabetin yapılamayacağı alanlar yaratan kentlerin dönemi başlamıştır.

Bugün global ekonomi, şehirlerin kendini ifade edebilme ve yerel değerler ile evrensel eğilimler arasında köprü kurabilme kabiliyetini ödüllendirmektedir. Bu nedenle şehirler, kültürel zenginlikler başta olmak üzere her türlü değerlerini tespit etmek, onları sunmak ve modern dünyaya entegrasyonunu sağlamak durumundadır. Bunun yanında yatırımlar için cazibe merkezi haline gelmek, yerel ekonomik kalkınmanın ana hedeflerinden biridir. Bugün şehirler ve ülkeler sayılan nedenlere bağlı olarak fiziksel, ekonomik, sosyal ve kültürel planlar yoluyla farklı tipte kullanıcıların (şehirliler, yatırımcılar ve ziyaretçiler) beklentilerini karşılama çabası içindedirler.

Bu çalışma kapsamında öncelikle kavramlar analiz edilerek şehirlerin ortaya çıkışından günümüz dünyasındaki rolü ve küresel gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan yeni kentsel politikalar ve kent modelleri incelenmiştir. Bu doğrultuda yeni bir anlayış olan “Odak Şehir” modeli irdelenerek, çalışmanın teorik esasları perspektifinde model olarak Lüleburgaz ele alınmış, küresel ölçekte yaşanan bu hızlı değişim ve dönüşüm karşısında kentin durumu, geleceğe bakışı ve kentsel politikaları incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Şehir, Odak Şehir, Çağdaş Kent Politikaları, Lüleburgaz

URBANIZATION PROCESS AND FOCUS CITIES:

LÜLEBURGAZ EXAMPLE

ABSTRACT

When we look at the process from the emergence of cities to modern-day it seems that every period has its own unique structure. However, we have not witnessed the replica of the city which circulates in the cycle of similar values as in recent years. Hence, the fate of cities is getting closer day by day and becoming uniform. In such a world scene, urban policies that differentiate, attract qualified human power, capital and technology to the city, enhance the quality of urban life by making sustainable planning are gaining importance. Anymore, the competition among cities that Donald Haider calls "place wars" has come to an end and the period of cities that created areas where competition can not be done, has started.

Today, the global economy rewards cities with the ability to express themselves and bridge local values and universal trends. For this reason, cities need to identify all kinds of values, especially cultural riches, and present and integrate them into the modern world. Besides that becoming a center of attraction for investments is one of the main goals of local economic development. Today, cities and countries, depending on the reasons listed, are in an effort to meet the expectations of different types of users (city-dwellers, investors and visitors) through physical, economic, social and cultural plans.

In this study, firstly the concepts from the emergence of cities to the role in the present world were analyzed and new urban policies and urban models emerging from global developments were examined. In this direction, a new understanding "Focus City" model was examined, Lüleburgaz was considered as a model in the perspective of the theoretical bases of study, in the face of this rapid change and transformation on the global scale, the situation of the city, the outlook of the future and the urban politics have been examined.

Keywords: *City, Focus City, Contemporary Urban Politics, Lüleburgaz*

1 GİRİŞ

İnsan toplumsal bir varlıktır. İnsanoğlunun, zaman içinde karşılaştığı ve bireysel olarak üstesinden gelemediği güçlükleri toplum içinde geliştirilen ilişkilerle çözüme kavuşturma isteği birlikte yaşama gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. İhtiyaçların karşılanması amacıyla gerçekleştirilen bu faaliyet sonucunda farklı gereksinim ve beklentilerin oluşması ve insanların bu oluşumlar karşısında yetersiz kalması birtakım sosyal ilişkilerin oluşturulmasını zorunlu kılmıştır. İnsanoğlunun birlikte yaşama gerekliliği yerleşim olgusunun temelini oluşturmaktadır. Bu toplumsal karakterin sonucu da şehirlerdir. Şehirler, insan doğasının bir ürünü olarak doğaldır ve doğal yaşamın bir parçasıdır (Kaya, 2003:4).

Küreselleşme süreci ile birlikte bütün planlamaların kaliteli bir yaşam inşa etmek için yapıldığı günümüzde şehirlerin fonksiyonları da değişmektedir. Değişen koşullar ile birlikte şehirler, insan gereksinimlerini ve beklentilerini karşılamakta yetersiz kalmakta ve toplumsal yaşamda kaosa neden olmaktadır. Şehirler dönüşüm projeleri ile yaşanabilir mekânlar haline dönüştürülmeye ve kaliteli bir yaşam imkânı verebilecek duruma getirilmeye çalışılmaktadır. Bu bağlamda yeni kentsel politikalar ve kent modelleri oluşturulmaktadır (Durguter, 2012:1055). “Odak Şehir” modeli bu süreçte yeni bir anlayış olarak karşımıza çıkmaktadır.

Farklılaşma, şehirlerin odak haline gelmesinin en önemli unsurlarından birisidir. Beklentilerin ötesinde bir şeyler sunma baskısı şehir yöneticilerinin üzerinde gittikçe artmakta ve kent yönetiminden refahı geliştirecek sonuçlar beklenmektedir. Bu bağlamda şehirlerin kendilerini tüketim merkezi yerine, refahın ve teknolojinin merkezi olarak yeniden keşfetmeleri gerekmektedir (İlgüner ve Asplund, 2011:171). Diğer tüm soyut unsurların yanı sıra şehirler, altyapı olanaklarının yaratıldığı, bilginin üretildiği ve yaratıcılığın merkezi olarak kendilerini yeniden konumlandırılmalıdır.

Bu çalışma kapsamında küresel gelişmelere paralel olarak değişen ve gelişen şehir/kent olgusu ve kentsel politikalar perspektifinde “Odak Şehir” modeli analiz edilecektir. Çalışmanın içeriğinde şehir/kent ve odak şehir kavramlarının teorik bilgisi

ile birlikte şehirlerin odaklaşma sürecinde dikkat edilmesi gereken küresel gelişmeler ve öngörüler aktarılmıştır.

Çalışmanın uygulama bölümünde model olarak Lüleburgaz ele alınmış, bu doğrultuda kentin stratejik analizi, geleceğe bakışı ve kentsel politikaları incelenmiştir.

1.1 Tezin Konusu

Bu tezin konusunu, şehirlerin ortaya çıkışından günümüz dünyasındaki rolü ve küresel gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan yeni kentsel politikalar ve bu doğrultuda yeni bir anlayış olan “Odak Şehir” modeli oluşturmuştur. Çalışmanın teorik esasları perspektifinde model olarak Lüleburgaz ele alınmış, küresel ölçekte yaşanan bu hızlı değişim ve dönüşüm karşısında kentin durumu, geleceğe bakışı ve kentsel politikaları incelenmiştir.

1.2 Tezin Amacı

Bu çalışmada öncelikle kavramlar analiz edilecek, daha sonra şehirlerin ortaya çıkışından günümüz dünyasındaki rolü ve küresel gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan yeni kentsel politikalar incelenerek tarihsel süreç analiz edilmeye çalışılacaktır. Bu doğrultuda yeni bir anlayış olan “Odak Şehir” modeli irdelenerek şehirlerin odaklaşma sürecinde dikkat edilmesi gereken küresel gelişmeler ve öngörüler aktarılmaya çalışılacaktır. Çalışmanın uygulama bölümünde Lüleburgaz ele alınarak bu çalışmaya model oluşturulmaya çalışılacaktır.

1.3 Tezin Önemi

Literatürde kentleşme ile ilgili politikalar çerçevesinde öne sürülen kent modellerini içeren çok sayıda çalışma mevcuttur. Bu doğrultuda ‘Odak Şehir’ modeli yeni bir anlayış olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu anlayış kapsamında daha önce yapılmış herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Araştırmamız bu kapsamda araştırma eksikliğini gidermeye aday olacaktır.

1.4 Problem

Kentler, medeniyetlerin şekillendiği yaşam alanlarıdır. İçinde yaşadığımız küreselleşme çağı, bu alanları değiştirmeye zorlamaktadır. Değişen koşullar ile birlikte şehirler, insan gereksinimlerini ve beklentilerini karşılamakta yetersiz kalmakta ve

toplumsal yaşamda kaosa neden olmaktadır. Bununla birlikte genel olarak yöneticilerin rant ekonomisinin önünü açan politikaları nedeniyle çarpık kentleşmenin yanında bir rant ekonomisinin yükselişi önlenemez bir hal almıştır. Özellikle inşaat sektöründe büyük ölçüde kendini hissettiren bu durum çevrede insanca yaşamaya olanak tanımayan ilkel yerleşimlerin kenti kuşatmasına, kent çekirdeğinde ise estetik ve fonksiyonluktan uzak beton yığınlarının yükselmesine, tarihi, doğal ve kültürel değerlerin yok olup gitmesine ve yaşanabilirliğin giderek zorlaşmasına neden olmaktadır. Bu sürecin ortaya çıkardığı sorunlar buhrana dönüşerek, ekonomileri ve toplumsal yapıyı son derece olumsuz etkilemiştir. Bu doğrultuda şehirler dönüşüm projeleri ile yaşanabilir mekânlar haline dönüştürülmeye ve değişen ve gelişen dünyaya entegre edilmeye çalışılmaktadır.

Günümüzde özellikle başta markalaşma olmak üzere çeşitli pazarlama ve dönüşüm stratejileriyle şehirlerin birbirleriyle kıyasıya rekabet halinde olduğu bir süreci yaşıyoruz. Fakat sanayi toplumunun ardından içinde bulunduğumuz bilgi çağında her alanda bilgi toplumuna dönüşüm gerçekleşmektedir. Bu dönüşüm toplumların yapısını, yaşam alanlarımızı, iş hayatını, ekonomik aritmetiği yeniden tanımlamaya başlamıştır. İnternet ağına bağlı bir dünyada yaşamamız, bilgiye eşi benzeri görülmemiş bir hızla ulaşmamızı sağlamış, bu durum insanı daha kaliteli bir yaşam inşa etmek için farklı stratejiler üretmeye zorunlu kılmıştır. Bu nedenle markalaşma gibi kısa süreli planlamalardan çok makro ölçekli stratejiler geliştirmek, kentlerin dünya sahnesinde yerini alabilmesi için kritik öneme sahiptir.

1.5 Hipotezler

Hipotez 1: Günümüz dünyasında şehirlerin birbirleriyle olan yarışları sona ermiştir. Dünyada yaşanan bu hızlı değişim ve dönüşüm sürecine ayak uyduramayan şehirlerin diğerleriyle rekabet etme şansı ortadan kalkmıştır. Değişimi yaratan ve değişimin öncüsü olan kentlerin ise odaklaşma politikaları ile sermaye ve üretimin kontrol edildiği, üretime ilişkin buluş ve teknolojilerin geliştirildiği, finans kurumlarının, uluslararası organizasyonların önemli üretim faaliyetlerinin yönetim birimlerinin yoğunlaştığı ve nitelikli insan topluluklarını içinde barındıran kentler olarak kendilerini geleceğin dünyasında konumlandırması gerekmektedir.

Hipotez 2: Nüfus yoğunluğunun hızla artışının farklı sorunları beraberinde getirdiği kentlerde yaşanabilir alanlar yaratmak için sürdürülebilir planlamalar yapmak kritik

öneme sahiptir. Bu uygulamalar sadece kentte yaşayanlara değil, kentte gelip geçen, kenti ziyaret eden, kentte eğitim, sağlık, kültür, eğlence, ticari ve diğer faaliyetlerin içinde olanları da kapsayacak şekilde gerçekleştirilmelidir.

1.6 Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada tarihsel ve betimsel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Basılı ve elektronik ortamdaki yazılı kaynaklar taranarak bilgi toplanmış, elde edilen bulgular ağırlıklı olarak niteliksel araştırma teknikleriyle işlenmiştir. Ayrıca bu konuyla ilgili araştırma yapmış bilim insanlarıyla ve kent yöneticileri ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır.

1.7 Araştırmanın Bilgi Toplama ve İşleme Araçları

Araştırma için önce kavramsal ve kuramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Öncelikle bu konularda yayımlanmış görsel ve basılı kaynaklar taranmıştır. Araştırmanın konusu belirlendikten sonra, elde edilen bilgiler bilgisayar ve internet ortamında oluşturulan ortamda kaydedilmiştir. Araştırma döneminde ulaşılan eserler eleştirel kaynak taraması anlayışı ile gözden geçirilmiş, elde edilen bulgular niteliklerine göre sınıflandırılarak ilişkilendirilmiştir.

1.8 Araştırmanın Sunuş Sırası

Araştırmanın ilk bölümünü giriş kısmı ile birlikte araştırmanın konusu, amacı, önemi, yöntemi, bilgi toplama ve işleme araçları oluşturmaktadır. İkinci bölümde kavramsal analiz kısmı ile birlikte şehirlerin ortaya çıkışından günümüzde kadar olan tarihsel süreç incelenmiştir. Üçüncü bölümde günümüz dünyasında değişen ve gelişen şartlara bağlı olarak ortaya çıkan yeni kentleşme politikaları ve odak şehir planlama sürecinde dikkat edilmesi gereken küresel trendler ve öngörüler aktarılmıştır. Çalışmanın dördüncü bölümünde model olarak Lüleburgaz ele alınmış, bütün bu gelişmeler perspektifinde kentin stratejik durumu, geleceğe bakışı ve kentsel politikaları incelenmiştir. Çalışma genel değerlendirme ve sonuç alt başlığı ile sonlandırılmıştır.

2 KAVRAMSAL ANALİZ

2.1 Şehir/Kent Kavramı

Geçmişten bugüne çeşitli disiplinler kendi perspektiflerinden şehir olgusu ile ilgili çeşitli tanımlamalarda bulunmuşlardır. Örneğin siyaset bilimciler yönetim ilişkilerini, iktisat bilimciler üretim ilişkilerini, sosyologlar toplumsal ilişkileri esas alan tanımlamalar geliştirmiştir. Her bilim dalının kendi içerisinde yaptığı tanımlama kendi alanında yeterli görülse de genel anlamda diğer disiplinlerin kendi perspektiflerinden eksik görülebilmektedir. Zaman içinde bulunduğu sosyo-ekonomik şartlara göre anlam yüklenen şehir kavramının bu nedenle literatürde tüm zamanları kapsayan bir tanımı bulunmamaktadır (Toprak, 2001:6).

Tarihsel gelişim içinde çeşitli medeniyetlere bakıldığında *sehr*, *citivas*, *kend*, *polis*, *medine* gibi kavramların aynı anlamlara karşılık geldiği ve bu kavramların sürekli olarak uygarlık kelimesi ile eş anlamlı olarak kullanıldığı, bu nedenle uygarlığın şehirler ile ortaya çıktığı yaygın bir görüş olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkçe'de 11. yüzyıldan itibaren halk dilinde *şar* biçiminde kullanılan şehir kavramı *sehr* kökünden gelmekte olup Farsça'da; iş gücü olarak kullanılan nüfusun önemli bir kısmının üretim ve ticaret gibi iş kollarında faaliyet gösterdiği yerleşim birimleri olarak tanımlanmaktadır. Osmanlı arşivlerinde şehir tanımı “cuma kılınır ve pazar durur yer” olarak karşımıza çıkmaktadır. Dilimize giren kent kavramı Soğdça kökenli olup *kend* (*kant*) kelimesinden türemiş, bu kelime Orta Asya Türkleri tarafından şehir kavramının karşılığı olarak telaffuz edilmiştir (Küçükaşçı, 1999:446). Latince kökenli dillere baktığımızda medeniyet anlamına gelen *civilization* kelimesi şehirli anlamında olan *civitas* 'tan gelmektedir (Erten, 1999:30). Uygarlığın temelini oluşturan bu kavramların tarih boyunca yerleşim biriminden çok daha fazlasını, bir yaşam biçimini ortaya koymaktadır. Tarihsel süreç içerisindeki gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda bu durumun en önemli sebebi, şehirlerin uygarlığın doğduğu yer olarak kabul edilmesidir (Açma, 2013:3).

Adam Smith, şehirlerin tanımını yaparken zanaat işlevlerine dikkat çekmiştir. Friedman'ın şehir tanımlamasında ise yeniliğin merkezi olma özelliği ön plandadır (Toprak, 2001:6). Aristo, kenti insanların soylu bir yaşam için toplandıkları yer olarak tanımlarken Park, şehirleri tabiatın, özellikle de insan tabiatının bir parçası olarak tanımlamaktadır. Park'a göre insan tabiatının bir parçası olan kentler, insan davranışının anlaşılması açısından birer laboratuvara benzetilmektedir. Analiz sonucunda oluşacak çıktılar, çözüm stratejileri geliştirmede önemli bir kaynak işlevi görmektedir (Okan, 2011:309).

Weber, ideal kenti tanımlarken Orta Çağ ve Batı Avrupa'yı esas alarak zaman ve mekan bakımından sınırlandırmıştır. Ona göre bir şehir halkının pazar yeri olmak zorundadır. Bununla beraber askeri güç, kısmen de olsa özerk bir idare ve hukuk sistemi ve şehirdeki yaşamın bazı özelliklerini aksettiren bir çeşit iş birliği yani toplumun tutarlı bir birlikteliği gerekmektedir (Weber, 2000:91).

Bütün bu tanımlamalar ile birlikte kent kavramının yasal ve kurumsal düzenlemelerde kullanılmak üzere bazı ölçütlerin karşımıza çıktığı görülmektedir. Örneğin, nüfus kriterleri göz önüne alındığında bir yerleşim biriminin şehir olarak kabul edilebilmesi için nüfus sayısının belirli bir rakama ulaşması gerekmektedir. Fakat bu sınırlama ülkelere göre değişiklik göstermekte, bu rakam Belçika'da 5.000, Hollanda'da 20.000 eşğine kadar çıkmaktadır. Diğer bir kriter ise nüfus yoğunluğudur. Bu kriter baz alındığında Fransa ölçeğinde bir kilometre karelik alanda 500 ve üzeri nüfusa sahip olan yerleşim birimleri olarak kabul edilmektedir. İngiltere'de bu rakam 2500 olarak belirlenmiştir (Topal, 2004:288).

Diğer yandan bir yerleşim biriminin kent olarak tanımlanacağı/tanımlanmayacağı hukuki kriterler de belirleyebilmektedir. Örneğin Türkiye'de nüfus kriterleri dikkate alınmaksızın Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) tarafından bütün il ve ilçeler kent olarak kabul görmektedir.

Bumin (1998:20), kent kavramına değişik açılardan yaklaşmaktadır. Ekonomiden sosyolojiye, siyaset biliminden mimariye kadar bir çok disiplinin ortak konusu olan kent kavramı genel olarak bakıldığında sanayi ve ticaretin yoğun olduğu askeri, siyasi, idari ve dini işlerin gerçekleştiği ve bu faaliyetler için gerekli altyapıya sahip yerleşim alanları olarak tanımlamaktadır (Bayartan, 2005:86).

Tarihsel süreç içerisinde kullanılan ilk kavram olarak karşımıza çıkan “şehir” kavramı, çeşitli dil politikalarının etkisiyle yerini “kent” sözcüğüne bırakmıştır. Fakat farklı disiplinler bu kavramları kimi zaman ayrı ayrı kategorilerde değerlendirebilmektedir (Ekin, 2014:5).

2.2 Şehirlerin Doğuşu ve Tarihsel Süreçte Gelişimi

Wolf Schneider’ın “*insanın kendisi için yarattığı bir dünyadır*” diye tanımladığı ilk kentlerin ortaya çıkışını kuramlaştıran birbirinden farklı pek çok teori bulunmaktadır. Bu teorilerden her birinin kendi alanlarında ayrı ayrı doğru olduğu söylenebilir. Ancak bunlardan birinin öne çıkarılıp diğerlerinin yok sayılması veya önemsiz görülmesi konunun anlaşılmasını zorlaştıracaktır (Sarı, 2016:54). Buradaki amaç mevcut teorilere ilave bir kuram oluşturma gayreti olmayıp mevcut teoriler hatırlanarak tarihsel süreç analiz edilmeye çalışılacaktır.

2.2.1 Neolitik dönem

İnsanoğlu şehirleri henüz oluşturmadan önce, M.Ö. 8.000 - 10.000 'li yılları kapsayan Cilalı Taş Devri olarak da bilinen Neolitik Dönem'le birlikte ilk kez mağaralardan çıkıp su kıyılarına ve ovalara yerleşmişlerdir. Bu dönemde, “Bereketli Hilal” adı verilen Anadolu'nun Güneydoğu Toroslarının eteklerinde, ilk yerleşimlerinin kurulduğu bilinmektedir. Körtik Tepe, Urfa-Nevali Çöri, Diyarbakır-Çayönü ve Göbekli Tepe gibi ilk köy yerleşmeleri, insanların yerleşik hayata geçtiği ve tarımsal üretim faaliyetlerinde bulunduğu bu dönemde kurulmuştur. Bu yerleşim yerleri, şehir oluşumlarının öncüleri olmuştur. Nitekim ilk şehirlerin M.Ö. 4000’li yıllarda Güney Mezopotamya’da ortaya çıktığı bilinmektedir (Sarı, 2016:53). Ortaylı’ya göre özellikle ilk dönemlerde bu bölgede kurulan kentlerin ekonomik ve idari yapısı, medeniyet tarihinin en önemli evresidir (Ortaylı, 1985:286).

Bu tarihsel gelişme çerçevesinde ilk kentlerin ortaya çıkışı doğrultusunda dinsel ve ekonomik teşkilatlanma kuramının fikir babası olan H. Frankfort din temelli geliştirdiği teorisinde kentlerin doğuşunu beş temel nedene dayandırmıştır. Bunlar: sulu tarım yapan topluma işaretle “Hidrolik Toplum”, “Artı ürün”, “Ticaret”, “Savunma” ve “Dinsel inançlar” bütünüdür (Alptekin, 2007:28).

Lompard'in kuramına göre şehirleri meydana getiren başlıca unsurlar; çevre ile olan etkileşim, örgütlenme, teknolojik kapasitedir. Bununla beraber Lompard kentlerin

ortaya çıkışına ilişkin evrensel bir hipotezin geliştirilmesinin son derece zor olduğunu belirtmektedir. Ona göre önermeler ile yetinilmeli, tüm zamanları kapsayan hipotezler aranmamalıdır (Aslanoğlu, 2000:13).

Gordon Childe'nin “Kentsel Devrim” kuramına göre Mezopotamya, Mısır ve İndüs Vadisi'nde M.Ö. 3500-4000 yıllarında kurulan kentler, çeşitli sınıfları ve meslek gruplarını içine alan yerleşim birimleridir. Kentlerin oluşabilmesi için gerekli olan altyapı karmaşık sosyal organizasyonlar ve artık değer o yıllarda Dicle ve Fırat nehirlerinin arasında kalan bölgede küçük yerleşimlerin kasaba ve kentlere dönüşmesine yol açmıştır (McNeill, 2001:20).

Tarihsel süreç içerisindeki gelişmeler göz önüne alındığında kentlerin oluşumunu sırasıyla, tarım alanlarının sulanması neticesinde elde edilen artı ürün, bu ürünlerin muhafaza edilmesi düşüncesiyle etrafının surlar ile çevrilmesi, kentin etrafının çevrilmesi amacıyla bir araya gelmiş ortak irade ve iş bölümü, ürünün fazlalaşması ile birlikte uzun yıllar tüketilememesi neticesinde çevre yerleşimlerle başlayan ticari ilişki, bu ilişkilerde etkili olan kentlerin ekonomik olarak büyüyerek siyasi güç haline gelmesi ve bu ilişkiler sonucunda asker, tüccar, zanaatkâr gibi mesleklerin ortaya çıkması olarak özetleyebiliriz.

2.2.2 Orta çağ avrupa şehirleri

Marver'in “duvarlarla çevrilmiş yerleşim birimleri” olarak ifade ettiği şehirler Orta Çağ'ın en önemli şehir tanımı olarak kabul edilmektedir (Demirer, 1999:29). Bu dönemde Roma İmparatorluğu tarafından sağlanan barış ortamı ve ticari faaliyetlerin giderek olgunlaşması, kentlerdeki nüfus artışını tetiklemiştir. Bu durum, etrafı surlar ile çevrili olan ve yerleşim alanı kısıtlı olan şehirlerde çarpıklığa ve sıkışıklığa neden olmuştur. V. yüzyılda yazılmış olan ve İstanbul'a ait mimari ve idari bilgilerini de içeren Notitia Urbis Constantinopolitanae isimli eserde, “ana caddelerin en az 3-6 metre arası genişlikte, cumbaların yerden en az 4 metre yükseklikte ve bitişik binadan açıklığının en az 3 metre olması” gerektiği belirtilmiştir (Runciman, 1961:186).

Alptekin'e göre şehirler dünyaya temelde zenginliğin şehir sınırlarını aşan hareket kabiliyeti sayesinde Mezopotamya bölgesinden yayılmıştır. Bu bölgede şehirler için gerekli olan ham maddeyi zamanla Akdeniz ve Yunan kıyısındaki toplumlar sağlamaya başlamıştır. Böylece Batı, kendi sorunlarına çare bulma adına zayıf da olsa

bir şehirleşmeye gitme imkânı bulmuştur (Alptekin, 2007:39). Tuna, Kıbrıs ve Girit örnekleri ile, artık ürünün ve zanaatkarların, ekonomik yapıyı nasıl oluşturduğuna dikkat çekmiştir (Okan, 2011:321).

Roma dönemiyle beraber artan nüfus ve gelişmişlik nedeniyle Batı'da ki örgütlenme o dönemin bilinen dünyasına yayılmayı başarmıştır. Fakat ileriki süreçte üretim merkezlerinin ekonomik birliği sağlayamaması, şehirlerin çöküşünü de beraberinde getirmiştir. Üretimde kullanılan ham maddelerin kaynağı Doğu'da olduğu için tüccarlar Yakın Doğu ile ilişkileri geliştirmiştir. Bu ilişkiler sayesinde yeni örgütlenmeler ve yeni şehirler ortaya çıkmıştır. Bu dönemde ki şehirler farklı bölgelerde değişik nitelikleri içinde barındırmaktadır. Batı coğrafyasında karşılaşılan güçlüklerle farklı çözümler geliştirildiğinden dolayı şehirlerin ortak noktaları giderek azalmıştır (Okan, 2011:326).

Orta çağın sonuna doğru loncalar ile yaşamını tarım dışı etkinliklerle kazanan insanların sayısını artırmıştır. Burg'lu dediğimiz "burjuvazi" sınıfı aristokratların ve ruhban sınıfının yanında üçüncü bir güç olarak yerini almıştır. Burjuva sınıfının doğuşu ile Avrupa'da kentsel uyanış başlamıştır. Bu durum yeni bir ekonomik yapı, yeni bir politik düzen ve yeni bir dünya görüşü ile birlikte kentlerin yapısını da değiştirmiştir. Bu dönemde yeni bir estetik anlayış ve yeni bir düzen yaratma çabası hâkimdir. Kentler bütün parçaların bir arada düşünüldüğü, koordine edilerek tasarlandığı bir sanat eseri olarak düşünülmüştür.

Kuruluşundan bu yana kentler, tarihsel süreç içerisinde yaşadığı dönüşümle beraber gelişerek bu günkü fiziksel ve ekonomik yapılarına kavuşmuşlardır. Bu tarihsel süreçlerin izlerini yeraltındaki dikey veya yer üstündeki yatay katmanlarında barındırırlar. Bu izler kentlerin geçirdiği kültürel değişim evrelerini tanımamızı, günümüze kadar ulaşamayan toplumları ve yaşam biçimlerini anlamamızı sağlayacaktır (Şişginoğlu 2013).

2.3 Günümüzde Şehirler

İlk defa Mezopotamya ve çevresinde oluşan şehir toplumu örgütlenmesi şekli, zaman içerisinde bazı dinamiklerin etkisi ile birlikte gelişerek geniş bir coğrafyada kabul gören bir toplum örgütlenmesi şekli haline gelmiştir. Şehirlerin gelişimi, doğu coğrafyasında daha istikrarlı bir görüntü sergilemiştir. Bununla birlikte bu

örgütlenmenin, iktisadi yapısı, nüfus hacmi ve üretim kalitesi gibi nitelikleri itibari ile son iki yüz yılda somut olarak en yüksek değerlere Batı'da erişildiği de belirtilmesi gereken hususlardan biridir. Bu değerler, diğer bir ifadeyle şehir toplum örgütlenmesinin özelliklerindeki bu nicel büyüme, günümüz şehirlerinin ve şehirleşmenin baskın özelliğini temsil eder (Alptekin, 2007:46).

20. yüzyılın sonlarına doğru Lefebvre ve Castells'in öncülüğünde yeni bir arayış içerisine giren eleştirel kent teorisi, kentsel gelişimi ve gelişimin safhalarını kapital birikim süreci içerisinde eleştirel bir bakış açısıyla kavramsallaştırmıştır (Güllüpnar, 2012:13). Kapital birikim süreçleri kent mekânının üretim, yeniden üretim ve dönüşüm süreçlerinde önemli rol oynamaktadır. Tekeli'ye göre kapital birikim süreçleri çerçevesinde kente bakmak, kentleşme sürecinin evrimsel yönüne ışık tutabildiği gibi dünya ekonomik sisteminde merkez-çevre farklılıklarının çözümüne olanak vermektedir (Pınarcıoğlu, Kanbak ve Şiriner, 2010:89)

Castells'e göre kent, iş gücünü yeniden üretim mekânsal birimidir ve yapılı çevrenin üretimi, ekonomik, siyasal ve ideolojik yapıların bütünlüğünün mekânsal birimle eklemlenmesini sağlayan süreçlerle gerçekleştirmektedir (Pınarcıoğlu, Kanbak ve Şiriner, 2010:90) Ona göre kentler, iş gücünü yeniden üretimi için gerekli olan eğitim, sağlık, konut gibi kolektif tüketim ihtiyaçlarının sağlandığı mekânlardır (Güllüpnar, 2012:15).

Lefebvre'nin kent kuramında Castells'in kenti gibi bir kent yaklaşımı yoktur. Ona göre kent, sadece yapılı bir çevreden oluşmayıp kapitalist gelişmenin öznesi durumundadır ve kent mekânında bütün ilişkiler yeniden üretilmektedir (Aslanoğlu, 2000:141).

Bütün planlamaların kaliteli bir yaşam inşa etmek için yapıldığı günümüzde şehirlerin fonksiyonları da değişmektedir. Değişen koşullar ile birlikte şehirler, insan gereksinimlerini ve beklentilerini karşılamakta yetersiz kalmakta ve toplumsal yaşamda kaosa neden olmaktadır. Şehirler dönüşüm projeleri ile yaşanabilir mekânlar haline dönüştürülmeye ve kaliteli bir yaşam imkânı verebilecek duruma getirilmeye çalışılmaktadır. Bu bağlamda yeni kentsel politikalar ve kent modelleri oluşturulmaktadır (Durguter, 2012:1055). "Odak Şehir" modeli bu süreçte yeni bir anlayış olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.4 Odak Şehir Kavramı

“Odak” kelime anlamı itibari ile herhangi bir düşüncede, nitelikte olan kimselerin kaynağı veya bir şeyin toplandığı, yoğunlaştığı yer, mihrak anlamına gelmektedir (Türk Dil Kurumu, e.t: 17.09.2016).

Odak Şehir en yalın haliyle odakta olan şehir yani dikkatlerin üzerine yoğunlaştığı şehir olarak da tanımlanabilir. Bir başka ifadeyle dünya üzerinde yükselen birtakım değerlerin, yükselen birtakım sektörlerin ve nitelikli insan topluluklarının o şehirde olma ve yaşama arzusunu yaratabilen şehirler olarak ifade edilebilir.

Ülkelerin şehirleri üzerinden diğer ülkelerle olan rekabetleri gün geçtikçe farklı bir boyut kazanmaktadır. Özellikle yatırımlar için cazibe merkezi haline gelebilmek, ekonomik kalkınmanın öncelikli hedeflerindedir. Ülkeler, şehirleri üzerinden sosyo-ekonomik, kültürel ve mekânsal planlamalar yoluyla farklı özellikteki kullanıcıların (kentliler, yatırımcılar ve ziyaretçiler) beklentilerini karşılama çabası içindedirler (Peker, 2006:20).

Bugün global ekonomi, şehirlerin kendini ifade edebilme ve yerel değerler ile evrensel eğilimler arasında köprü kurabilme kabiliyetini ödüllendirmektedir. Şehirler, kültürel zenginlikler başta olmak üzere her türlü değerlerini tespit etmek, onları sunmak ve modern dünyaya entegrasyonunu sağlamak durumundadır.

2.4.1 Odak şehrin önemi

Şehirlerin ortaya çıkışından günümüze kadar uzanan sürece baktığımızda her dönemin kendine özgü bir yapısının olduğu aşikârdır. 19. yüzyılda Avrupa, sanayi devriminin merkeziydi. Manchester, Sheffield ve Liverpool gibi İngiliz şehirleri, bu refah döneminden yararlanan şehirler oldular.

Bilgi ve teknolojiye dayalı yeni sanayi devrimlerinin gerçekleştiği günümüzde ise şehirler, bilgi toplumunda eşsiz ve rakipsiz bir rol üstlenmenin yolunu aramaktadır. Şehirler, bölgeler, bilişim teknolojileri konularını tanımlamaya çalışmaktadır. Yeni teknolojilerin uygulanmasını hızlandıracak, binlerce proje ve program devreye sokulmaktadır. Dünya haritası, yeni teknolojilere sahip, kalkınma stratejileri oluşturmak için çabalayan, bir çok sürpriz yer ile dolmaktadır (İlgüner ve Asplund, 2011:33).

Küresel trendler arasında ilk sıralarda yer alan kentleşme, çağımızın en önemli olgularından biridir. Modern dünyanın maruz kaldığı tarihsel değişimin bir sonucu olarak ele alınan kentleşme, evrensel saatin tersine çevrilip, organik nitelikteki insani ve yaşamsal ilişkilerin sentetik ilişkilere dönüşmesinin simgesidir. Bu dönüşüm neticesinde kentlerin fonksiyonları da yeniden tanımlanmaktadır. Kentler günümüzde sadece iş ve yerleşim olanakları sunmaktan çok dünyanın en uzak yerlerini kendine çeken, ekonomik, siyasal ve yaşamın öncüsü ve denetleyicisi konumunda olan bir merkez haline gelmiştir (Parlak, 2008). Ancak son yıllardaki kadar birbirine benzeyen değerlerin döngüsünde deveren eden, birbirinin kopyası olan şehir havasına şahit olmadık. Dolayısı ile kentlerin kaderi gün geçtikçe birbirine yakınlaşmakta ve yeknesak bir hal almaktadır. Bütün bu benzerlikler küresel ekonomi-politiğin dayattığı kent politikalarının yansımasıdır elbette. Görsel açıdan Dubai ile Hong Kong arasında sadece kente girişteki tabelada yazan yazı kadar fark kaldıysa üretilen kentsel politikalarda da farklılık kalmamış demektir (İdeal Kent Dergisi, 2014:5)

Böyle bir dünya sahnesinde nitelikli insan gücünü, sermayeyi ve teknolojiyi kentin bünyesine çeken, sürdürülebilir planlamalar yaparak kentsel yaşam kalitesini yükselten kentsel politikalar önem kazanmaktadır. Artık Donald Haider'in “mekânların savaşı” olarak nitelendirdiği kentler arası rekabet sona ermiş, rekabetin yapılamayacağı alanlar yaratan kentlerin dönemi başlamıştır. Bu doğrultuda sermaye ve üretimin kontrol edildiği, üretime ilişkin buluş ve teknolojilerin geliştirildiği ve finans kurumlarının, uluslararası organizasyonların, önemli üretim faaliyetlerinin ve çok uluslu şirketlerin yönetim birimlerinin yoğunlaştığı merkezler olarak “Odak Şehirler” kentleşme de yeni bir trend olarak karşımıza çıkmaktadır.

3 KENTSEL POLİTİKADA ÇAĞDAŞ YAKLAŞIMLAR VE ODAK ŞEHİR PLANLAMA SÜRECİ

3.1 Kentsel Politikada Çağdaş Yaklaşımlar

21. yüzyılın en önemli mücadele konularından biri olan küreselleşme, yaşamın her alanında dünya çapında ilişkilerin ve bağlantıların değiştiği ve ekonominin yaşamın tüm alanlarında itici güç olarak yeniden tanımlandığı bir süreçtir. Ekonomik anlamda dünya ekonomisinin küresel üretim ve finans mekanizmaları ve küresel pazarlar aracılığı ile küreselleşmesi olarak tanımlanabilecek bu süreç; kültürel anlamda, insanların, sermayenin ve bilginin artan hareketliliğini mekândan bağımsızlığını temsil etmektedir. Politik anlamda ise küresel ekonomi ve yarattığı mekanizmaların yönetiminde baskın kurumlar haline gelmesi ile ülkelerin sınırlarının ortadan kalkması ve neticesinde ulus devletlerin gücünü yitirmesidir (Günay, 2011:15).

Bu süreç ile birlikte hızla büyüyen kentler beraberinde birtakım sorunları da gün yüzüne çıkarmıştır. Doğal alanların tahrip edilmesi, enerji tüketiminin hızla artması, yaşam kalitesindeki göreceli azalma, kentsel ayrışma ve özel araca dayalı ulaşımın yaygınlaşması ile birlikte kentsel planlamada yeni politikalar uygulamaya konulmuş, yaşam kalitesinin artırılmasında birtakım göstergeler hayatımıza girmiştir.

3.1.1 Yaşanabilir kentler ve sürdürülebilir uygulamalar yaklaşımı

Dünya kentleştikçe şehirlerdeki yaşamın kalitesi en önemli problemlerden biri haline gelmiştir. “Yaşam kalitesi” kavramının tanımlanması, göstergeleri ve ölçülmesi ile ilgili yapılan araştırmaların yoğunlaşması ve başta Batı olmak üzere dünya nüfusunun önemli bir çoğunluğunun kentlerde yaşıyor olması ve bu sayının her geçen gün hızla artması “kent” ve “yaşam kalitesi” kavramlarının bir arada değerlendirilmesine neden olmuştur (Yıldız, 2007:2).

1960 yılından bu yana bilim adamları tarafından “yaşam koşulları” olarak kullanılan ve içinde birçok konuyu barındıran (sağlık, ulaşım, ekonomik vb) “yaşam kalitesi” terimi 20. yüzyılın sonlarına doğru sosyologlar tarafından araştırmalarda kullanılmaya

başlanmıştır. Günümüzde ise herkes tarafından kabul edilebilir bir tanımı olmamakla birlikte farklı disiplinlerde kendine özgü tanımları hale gelmiş, genel olarak kentlinin ihtiyacı olan hizmetlerin ve tüm koşulların arz ve talebi arasındaki oran olarak açıklanmaktadır (Yıldız, 2007:3).

“Yaşanabilirlik” ise kesin ve evrensel tanımı olmayan göreceli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünya Bankası’nın tanımında yaşanabilir kentler “sağlıklı ve onurlu yaşanan çevre” olarak tanımlanmaktadır. Çok boyutlu olan bu kavram kentsel çevreyi ve kent yaşantısını oluşturan tüm unsurlardan etkilenmekte, kentsel çevrelerde yaşanabilirlik ölçütlerini arazi kullanım özellikleri, mekân organizasyonları, kent yönetimi ve kentsel hizmetlerin sunumlarına ilişkin özellikler ile kent halkının bu unsurlardan yararlanma düzeylerini ve memnuniyetlerini şekillendirmektedir (Salihoğlu, 2012:477).

1996 yılında İstanbul’da gerçekleştirilen Habitat 2 İnsan Yerleşmeleri Konferansı’nda Türkiye Ulusal Komitesi tarafından önerilen Ulusal Rapor ve Eylem Planı’nda iyi bir yerleşmeye ulaşmak için belirlenen amaçsal niteliklerden olan yaşanabilirliğin yanında sürdürülebilirlik kavramı da önemli ilkeler arasında yer almaktadır (Salihoğlu, 2012:476). Gelişmiş ülkelerin birçoğunda kentsel planlamanın en önemli öncelikleri arasında yer alan bu kavram, sosyo-ekonomik ve toplumsal ihtiyaçların, gelecek nesillerin yaşam alanlarını tahrip etmeden yerine getirilmesini amaçlayan bir kentsel politika anlayışı olarak karşımıza çıkmaktadır. Küresel ekonomi ve politığın ekseninde şekillenen sürdürülebilirlik olgusu, gelişmiş bir çevreye ulaşmanın ve bu çevreyi gelecek kuşaklara aktarabilmenin en önemli koşullarından biridir. Sürdürülebilirliğin egemen olduğu kentsel politikalarda etkin ve verimli kaynak kullanımı, atıkların azaltılması ve küresel gelişmelere uyum sağlaması hedeflerine odaklanan bir yaklaşım hâkimdir.

Nüfus yoğunluğunun hızlı artışının farklı sorunları beraberinde getirdiği kentlerde yaşanılabilir alanlar yaratmak için sürdürülebilir planlamalar yapmak kritik öneme sahiptir. Dünyadaki şehir nüfusuna her hafta 1.4 milyon kişi daha eklenmektedir (Guislain ve Dasgupta, 2015). Bugün, teneffüs ettiğimiz hava yaklaşık olarak son 400 bin yılın en yüksek karbondioksit oranına sahiptir. Kaynak ihtiyacı ise gün geçtikçe hızlı bir şekilde artmaktadır. Bugün, insanoğlu elinde 1.3 dünya varmış gibi enerji ve kaynakları tüketmekte ve atıklar üretmektedir. Önümüzdeki 30 yıl içinde enerjiye %40

daha fazla ihtiyaç duyulacağı ve hava trafiğinde %60 artış olacağı öngörülmektedir. Dünya üzerindeki büyük şehirlerdeki gelişmeler bu tahminleri doğrular niteliktedir. Örneğin Almanya'nın Berlin şehri yaklaşık 10 yıl öncesinde yüz ölçümünün yaklaşık olarak 80 katını tüketmekteydi. São Paulo ve Rio de Janeiro'da 2013 yılında trafik sıkışıklığından kaynaklanan maliyet 43 Milyar Dolar civarındadır. ABD'de kent merkezi etrafında gerçekleşen çarpık yapılaşmanın yarattığı maliyet yılda yaklaşık olarak 400 Milyar Dolar'a ulaşmıştır (Guislain ve Dasgupta, 2015).

Bütün bu rakamlar göz önünde bulundurulduğunda günümüz şehirleri gelecek planlamalarını yaparken sadece o kentte yaşayanlara değil, tüm çevreye ve dünyaya karşı sorumluluklarını yerine getirmesi gerekmektedir.

Yaşanan bu gelişmelerin ardından yaşanabilir, sürdürülebilir ve kentsel yaşam kalitesi kavramlarının her biri çeşitli disiplinlerde büyük bir ilginin hedefi olmuş ve dünya üzerindeki bazı kentlerde bu hedef doğrultusunda yapılan çalışmalar sonucunda umut verici değişimler yaşanmıştır. Örneğin 2014 yılı dünyanın en yaşanabilir şehirler sıralamasında üçüncü sırada yer alan Kanada'nın Vancouver şehri, yarattığı teknoloji dostu ve yaşanabilir ortam sayesinde refah seviyesi olarak dünya kentleri arasında uzun süre zirvelerde yer alacak durumda gibi gözüküyor. Bugün dünyadaki birçok kentte ekonomi, çevresel atılım, ulaşım, akıllı uygulamalar gibi konuların herhangi birinde bir adım atmış olmak yeterli görünürken, Vancouver tüm bu etmenlerde gösterdiği gelişimin yanı sıra dünyanın en yeşil kenti olma unvanına da sahip. Ayrıca, kent yönetimi 2050 yılında bu alanda da rakip tanımamak için sera gazı salınımını azaltmak ve yenilenebilir kaynaklardan enerji üretmek gibi aksiyonları daha şimdiden almış durumda. Kent yöneticilerin ana hedefi 2050 yılında kent içinde %100 yeşil enerji kullanmak. Nitekim kent içerisinde ölçülen sera gazının salınım oranlarının daha şimdiden 1990'lardaki seviyelere düştüğü göz önüne alındığında bu amaca ulaşması olası görünüyor (www.akillikentler.org, e.t. 22.11.2016).

En yaşanabilir şehir sıralamasında üst sıralarda yer alan su ve parkların çevrelediği bir Danimarka şehri olan Kopenhag, uygun iklim dostu insanların yaşadığı, gerçek bir yeşil kent olarak kabul edilmektedir. Kent yöneticileri, sürdürülebilir uygulamaların hayata geçirilmesi ve yaşam kalitesi yüksek alanların oluşturulmasında olağan üstü bir başarıya sahiptir. 2025 yılına kadar dünyanın ilk karbon nötr şehri olmak amacıyla sürdürülebilir uygulamalarını hızla hayata geçirmekte olan Kopenhag, son derece yeşil

bir profile sahiptir. Şehirdeki hanelerin yalnızca %29'unda araba mevcut. Bisiklet sayısı kent sakinlerinin sayısından fazla. Bütün taksilerde tek seferde iki adet bisiklet taşımak için portbagaj mevcut.

Son yıllarda rastlanan en başarılı sürdürülebilir planlama örnekleri İspanya'nın Curitiba şehrinde karşımıza çıkmaktadır. Birçok sorunun yaşandığı ve gelişmekte olan bir ülkede yaşam kalitesini yükselten uygulamaları hayata geçiren Curitiba dünya arenasında örnek olmayı başarmıştır. Son yıllarda yaşanan büyük nüfus artışı nedeniyle sosyo-ekonomik ve çevresel sorunlar en üst sınıra dayanmış iken, doğru liderlik, bütüncül ve çok yönlü kent planlama, olumsuz değişimleri kader olarak kabul etmeyen bir halk, ulaşım, atık yönetimi ve sektörler arası bütünleşme sayesinde çok iyi sonuçlar alınmıştır.

3.1.2 Büyük veri ve akıllı kentler yaklaşımı

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler neticesinde yaşantımızın her alanında köklü değişim ve dönüşüm yaşanmaktadır. Sanayi toplumunun ardından içinde bulunduğumuz bilgi çağında her alanda bilgi toplumuna dönüşüm gerçekleşmektedir (www.akillikentler.org, e.t. 22.11.2016). Bu dönüşüm, toplumların yapısını, yaşam alanlarımızı, iş hayatını, ekonomik aritmetiği tecrübe edemediğimiz bir hızla yeniden tanımlamaya başlamıştır. Yılda ortalama %4 civarı büyüme kaydeden kentler etrafındaki küçük yerleşimleri de içine alarak büyümekte, bu süreç ulaşım, şehirleşme, çevre ve enerji konusundaki sorunları da beraberinde getirmektedir. Hong Kong – Shenzen koridorunun önümüzdeki yıllarda metropolitan bir kimlik kazanacak olması kentsel politikalarındaki köklü değişimi açıkça ortaya koymaktadır (Sirius, 2016).

Küresel trendlere baktığımızda dijital yaşam ilk sıralarda karşımıza çıkmaktadır. Her geçen gün hayatımız sayısallaşmakta, bu durum kentlerimizde ortaya çıkan paradigma değişimine neden olmaktadır. İnternet ağına bağlı bir dünyada yaşamamız, bilgiye eşî benzeri görülmemiş bir hızla ulaşmamızı sağlamış, bu durum insanı daha kaliteli bir yaşam inşa etmek için farklı stratejiler üretmeye zorunlu kılmıştır. Bu stratejilerin en önemli hareket noktasını şüphesiz sayısız verinin bir araya gelmesiyle elde edilen bilgiler oluşturacaktır.

Yapılan araştırmalar asimetrik bir şekilde artan nüfus hareketlerine bağlı olarak 2050 yılında mevcut dünya nüfusuna 2,5 milyar insanın daha ekleneceğini gösteriyor (Sirius, 2016). Büyüyen topluluklar karşısında sınırlı kaynakların etkin ve verimli kullanılması her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Kısıtlı kaynakların yaşam tarzımıza, hobilerimize, zevklerimize ve en temel ihtiyaçlarımıza sekte vurmasını engellemek, kentlerin teknolojinin bize getirdiği akıllı çözümler sayesinde mümkün olacaktır.

Akıllı çözümler geleceğin kentlerinin en önemli önceliklerinden birisidir. Kentlerin can damarları diyebileceğimiz enerji, ulaşım, atık su ve temiz alanlardaki akıllı çözümlerin önemi gün geçtikçe fark ediliyor. Kaynakların tktildiği yerden alınan bilgiyi yorumlayarak, kaynak tktimini optimize etmeye çalışan akıllı çözümler, yöneticilerin kaynak kullanımı hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarını amaçlamaktadır (Doğan, 2014). Örneğin Londra'da halkın %85'i ulaşım sistemlerinde akıllı kart kullanmaktadır. Bu kartlar ve araçlardaki sensörler sayesinde seyahat verileri, çeşitli cihazların performansı, anlık maliyetler, yakıt ve enerji gibi birçok veri çok hızlı bir şekilde kaydedilmektedir. Çeşitli ulaşım yöntemleriyle haftada ortalama 45 milyon, ayda 180 milyon yolculuğun yapıldığı kentte akıllı kartlar ve sensörler vasıtasıyla elde edilen anlık veriler, maliyetleri önemli ölçüde düşürmüştür (Batty, 2013:276). lke genelinde ise büyük verinin avantajı kullanılarak kamuda yıllık ortalama 16-33 milyar pound tasarruf sağlanmaktadır (Morabito, 2015:32).

Teknolojinin ilerlemesi ile birlikte internetin yaygınlaşması ve sosyal medyanın hayatımızı etkisi altına almaya başlaması ile birlikte bilginin önemi hızla artmıştır. İnterneti kullanırken yaptığımız her tıklama bir veri oluşturmaktadır. Bununla birlikte radyo frekansı ile tanımlama ve sensör teknolojileri her geçen gün yaygınlaşmakta ve bulunduğu ortamlar ile ilgili veri depolamaktadır (Sirius, 2016). Bu kadar hızlı bir şekilde birçok kaynaktan (web, mobil platform, makine sensörleri, sosyal medya, vb.) eşitli formatlarda (resim, video, sayısal, metin gibi) retilen bu veri yığını, “büyük veri” olarak inceleniyor. Bu verinin anlamlı hale getirilmesi ve yorumlanabilmesi için özellikle “veri madenciliği” araçları kullanılıyor. Böylece pazar blmlenmeleri, karar ağaçları, pazar sepeti analizleri, öngörüler ve benzeri analizler yapılabiliyor ve veriden bilgi elde edilebiliyor (Dirsehan, 2016). Örneğin otomotiv sektörünün ileri gelenleri

araçlar sayesinde otomobillerinin sürüş istatistiklerini toplamaya başladılar bile. Burada önemli olan nokta çeşitli araçlarla üretilen bu verinin sorumlu kurum ve şirketler tarafından doğru toplanması ve doğru analiz edilmesidir. Bu eylem gelişmiş ülkelerde veri uzmanları tarafından operasyon merkezlerinde yapılmaktadır. Bu ortamlarda toplanan ve yorumlanan veriye kent yöneticileri ve uzmanlar ulaşabilmekte, yapılan analize göre stratejiler belirlenmektedir. Bunun sonucunda kaynakların etkin ve verimli kullanılması, yüksek toplum memnuniyeti ve çağdaş şehirlerin elde edilmesi kaçınılmazdır.

ABD'nin 3 büyük kredi raporlama firmasından biri olan Experian'ın 2016 yılında yayımladığı raporda şu an dünyadaki verilerin %90'ından fazlasının sok iki yıl içerisinde ortaya çıktığı görülmektedir. Alphabet'in yönetim kurulu başkanı Eric Schmidt insanoğlunun var oluşundan itibaren ürettiği bilgiyi her iki günde bir ürettiklerini belirtiyor. General Electric, oluşturduğu veri gölü sayesinde 3 milyon uçuşun analizini yaptığını açıkladı. Bu rakam geleneksel yöntemlere göre 2 bin kat daha hızlı ve 10 kat daha ucuz bir çözümdür (Arıksoy, 2016).

Hızla gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri ile birlikte nesnelere, elektronik devreler ve algılayıcılar ile donatıldığında insanlar ve birbirleri ile iletişim kurarak durumlarını güncelleyebilecek yeteneklere sahip oldular. Bu gelişme ile birlikte nesnelere interneti dijital yaşamın önemli bir parçası haline gelmiştir. Geleceğin dünyasında üretimden tüketime bütün faaliyetler ve insan hayatı bu cihazlarla etkileşim içinde olacaktır (Doğdu, 2016:18).

Araştırmalar, bugün yaklaşık olarak 10 milyar aygıtın internete bağlı bulunduğunu ve bu rakamın 2020 yılına geldiğinde 50 milyarı bulacağını tahmin etmektedir. Ayrıca 2020 yılında, 20 adet tipik ev cihazının üreteceği bilgi trafiğinin, 2008 yılında üretilen tüm internet trafiğinden daha fazla olacağı tahmin edilmektedir. İhtiyacımız olan bilgiler bu trafikten elde edilecek devasa büyüklükteki veriler arasında var olacaktır. Bir veri uzmanı bu veriler sayesinde hangi hatalar birbirleri ile benzer, performansı etkileyen faktörler neler gibi sorulara hızlı bir şekilde cevap bulabilir. Örneğin Amerika'nın önde gelen şirketlerinden olan Wall-Mart her saat 1 milyon müşterisinin işlemlerini veri tabanına kaydetmektedir (Morabito, 2015:36). Ayrıca müşterilerinin davranışlarını kameralar ve diğer algılayıcılar ile birlikte analiz ederek ürün fiyatlarını bu verilere göre belirlemektedir.

Büyük veri kullanımı bütün alanlarda olduğu gibi kamu sektöründe de büyük avantajlar sağlamaktadır. Bu nedenle dünya genelinde birçok ülkede kamu sektörü eğitim, sağlık, güvenlik, ulaşım, haberleşme gibi birçok alanda ciddi yatırımlar gerçekleştirilmektedir. Örneğin, Amerika'nın Los Angeles ve Seattle şehirlerinde “Önleyici Polis Hizmetleri” projesi kapsamında işlenen suçların zamanı, yeri ve içerikleri incelenerek çözüm geliştirilmiş, bu uygulama ile 4 aylık zaman diliminde cinayet oranının %12, hırsızlık oranının %26 azalma gösterdiği kaydedilmiştir (Erbay ve Kör, 2016). Diğer yandan hükümet 2009 yılında şeffaf ve hesap verilebilir bir devlet oluşturma misyonuyla günümüzde sağlık, ulaştırma, eğitim, tarım, kamu güvenliği ve yerel yönetimler vb. sektörlerde 199.792 veri kümesini yayınlayan “data.gov” internet sitesini kullanıma sunmuştur (Doğdu, 2016:22).

New York eyaletinin Syracuse şehri yöneticileri 2011 yılında terk edilmiş yapılara çözüm bulmak amacıyla IBM ile akıllı şehir projesini başlattılar (IBM, 2011:1). Michigan Bilgi Teknolojileri Departmanı diğer devlet kurumları ve organizasyonlara tek kaynaktan hizmet sağlayabilmek için Michigan vatandaşlarının bilgilerini veri ambarında tutuyor (Doğdu, 2016:23).

Avrupa Birliği Komisyonu 2010 yılında hızlı ve ultra hızlı çalışabilen internet uygulamaları ile tek bir dijital pazardan AB vatandaşlarına sürdürülebilir ekonomik ve sosyal faydalar sağlamak için neler yapılması gerektiğini belirten bir doküman olan Avrupa için Dijital Gündem'i yayımladı.

Ülkemizde kamu sektörü büyük veri konusunda araştırmalara başlamıştır. Kalkınma Bakanlığı 2014-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı Taslağı 50. Eylemi “Kamuda Büyük Veri Pilot Uygulaması Gerçekleştirilmesi” 2014-2016 yıllarında tamamlanması planlanmıştır. Bu eylem ile büyük verinin ekonomik değere dönüşmesi sağlanması ve sosyal güvenlik, sağlık, vergi, güvenlik gibi alanlar başta olmak üzere kamuda büyük veri uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmiştir.

3.1.3 Sektörel ağırlıklı kentsel politika yaklaşımı

Dünyanın ağırlık merkezi kentlere kaydıkça kentsel sorunlar çarpıcı bir şekilde kendini göstermeye başlamıştır. Bu nedenle farklı alanlarda çalışan birçok araştırmacı şehirleri üzende analizler yaparak modeller geliştirmeye başladılar ve geldiğimiz noktada ekonomi bilimi içinde çalışan yeni bir alan olarak kent ekonomisi kentsel

politikanın öncelikli konularından biri haline gelmiştir. Bu gelişme ile birlikte üretim ekonomilerinin kâr, hasılat, ürün, üretim, verimlilik vb. merkezli kurguları değişmektedir. Merkezine bütünselliği, bağlamsallığı, paylaşımı, tasarımı, açık tasarımı, açık işi, ortak yaratımı ve yaratıcılığı alan ilişki ekonomileri, üretim ekonomilerinin önüne geçmekte, yaratıcı iş modelleri ile rekabet ötesine geçebilmekte, bütünleşik ve katma değeri artmış çıktılar yaratabilmektedir (Malhan, 2014). Özellikle 1980'lerin başından itibaren istihdam ve çıktıya ilişkin büyümenin odağında yeni ekonomi anlayışı yükselmektedir. Yaratıcılık bu anlayışın temelini oluşturmaktadır.

Richard Florida yaratıcılığı; “veri, algı ve malzemeyi elekten geçirip, yeni ve yararlı bir bileşim ortaya çıkarmak” olarak tanımlamaktadır (İlgüner ve Asplund, 2011:313). Bu sürecin çıktısı, pratik bir gereç, bir soruna çözüm ve takdir edilen bir sanat eseri olabilecektir. Yeni teknolojiler, yeni endüstriler ve refah buradan kaynaklanmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla geliştiği günümüzde bilgi, temel ekonomik kaynakların başında gelmektedir. Bilgi ve teknolojiye oluşan yaratıcılık ekonomisinin temelini oluşturmaktadır. Bugün yaptığımız birçok bilimsel ve sanatsal faaliyetler endüstrilere dönüşmekte, bu endüstriler bir araya gelerek yeni endüstriler oluşturmaktadır. Teknolojik yenilikçilik ile yaratıcı içerik bir arada yayılarak, yeni bir ekonomik düzen kurulmaktadır (İlgüner ve Asplund, 2011). Capital dergisinde derlenen yazıya göre yaratıcı ekonomiyi medya, sanat, reklamcılık, müzik, mimarlık, yazılım sektörleri oluşturmaktadır. Türkiye’de bu alt sektörlerden oluşan yaratıcı ekonomisinin büyüklüğü 8 milyar lira, Almanya’da bu büyüklük 60 milyar dolar civarındadır (Büyükgökçesu, 2011). Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD)’ın 2005 yılı verilerine göre dünya ihracatında yaratıcı mal ve hizmetlerin değeri 424,4 Milyar Dolar seviyesine ulaşarak dünyadaki toplam ticaret hacmi içerisinde %3,4’lük bir para sahip olmuştur. Howkins'e göre dünya genelinde bu ekonomisinin büyüklüğü 2000 yılında 2,5 trilyon dolar olarak tahmin edilmiştir (Hocaoğlu, 2015:194). Bu nedenle günümüzde yaratıcı endüstriler, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde ekonomik kalkınma, iş gücü ve sosyal uyumu yeniden canlandırmak için stratejik bir araç olarak görülmektedir.

Yeni dünya düzeninde üretim merkezli ekonomi politikasının önemini giderek yitirmesinin ardından kent yöneticileri, kentsel gelişim ve ekonomik kalkınma için yeni yaklaşımlar geliştirmeye çalışmışlar, bunun kaynağının da fikir ve kabiliyet sahibi insanlar ve bu insanların ortaya çıkardığı yaratıcı endüstriler olduğunun farkına varmışlardır (Hocaoğlu, 2016:190).

Dünyanın birçok yerinde yaratıcı endüstrilerin geliştirilmesi amacıyla ekonomik, kültürel ve siyasi alanda çeşitli politikalar uygulanmaktadır. Londra'nın kültür sektörü muhtelif kamusal ve özel fonlardan yıllık 1,3 milyar Euro almaktadır. Merkezi yönetimden alınan fonlara kültür, medya, spor departmanı ve ona bağlı olan sanat, film, müzeler de dâhildir. Yaratıcı endüstrilerin Londra ekonomisine katkısı, ticaret hariç diğer tüm sektörlerin toplam katkısından daha fazla olmuş, 1995-2000 arası yıllık %8,5'lik büyüme kaydetmiştir. Berlin'in yaratıcı ekonomisi Almanya bütçesinin %3,6'sını oluşturmaktadır. 2003 yılı verilerine göre kültür ve yaratıcılık ekonomisi, Almanya'da 126.060, Fransa'da 79.424, İtalya'da 84.359 ve İngiltere'de 132.682 Milyon Euro'luk iş hacmine ulaşmayı başarmıştır. Türkiye ölçeğinde ise 2002-2011 yılları arasındaki raporlar incelendiğinde bu süreçte yaratıcı endüstrilerde 52.458 kişilik bir artış olduğu görülmüştür (Hocaoğlu, 2016:191).

Yaratıcı endüstrilerinin kaynağı şüphesiz fikir ve kabiliyet sahibi insanların oluşturduğu yaratıcı sınıftır. Ülkeler veya kentler bu tip insanları cezbetmek için farklı stratejiler uygulamaktadır. İnsanların iş alanlarına değil, iş alanlarının insanlara yönelmesini sağlamak amacıyla çaba harcanmaktadır. Yaratıcı sınıfın hâkim olduğu kentler, diğerlerine göre öğrenmeye daha çok zaman ayırmaktadır. Araştırmalara göre çalışma süresinin %12'sini öğrenmek için kullanmaktadırlar. OECD ortalamasında bu rakam %3-6 arasındadır (İlgüner ve Asplund, 2011:323). Kesin olan şudur ki iki yüzyıl öncesinin sanayileşme hamlesi gibi, kendini daha çok farklılaştıran, daha çok parlak fikirle sektörü geliştiren kentler diğerlerinden bir adım ötede olacaklardır.

3.2 Odak Şehir Planlama Süreci

Şehirler, medeniyetlerin şekillendiği yaşam alanlarıdır. Bu nedenle şehirlerin yönetimi, varoluşundan bu güne kadar sürekli gündemde kalmıştır. Küresel gelişmelerin etkisiyle son dönemlerde farklı yönetim modelleri ileri sunulmaktadır. Özellikle Avrupa Birliği'ne giriş süreci ile birlikte kentleşme politikalarının geldiği

noktada yönetim ve planlama anlayışımızın insan ve vizyon odaklı olması gerektiği açıkça ortaya konulmaktadır.

Sürdürülebilir kalkınmanın yapı taşlarını oluşturan ekonomi, çevre ve eşitlik ile şehirlerin ve yerel yönetimlerin kendine münhasır sorunları göz önüne alındığında ise kentsel, kültürel, teknolojik ve kurumsal alanlar arasında bir ilişki sisteminin kurulması yeni bir yönetim ve planlama anlayışının önemli bir boyutunu oluşturmaktadır (Göksu, 2016). Stratejik düşünce, bu anlayışın merkezinde yer almaktadır.

3.2.1 Stratejik kent yönetimi aşaması

En yalın ifadeyle strateji, bir amaca ulaşmak için belirlenen yol haritasıdır. Hofer ve Schendel stratejiyi “kuruluşun iç kaynakları ve potansiyeli ile dış çevrenin fırsatları ve tehlikeleri arasında denge kurabilecek faaliyetler” olarak tanımlamaktadır. Diğer yandan çağdaş yönetim anlayışına göre strateji “rekabette üstünlük sağlamak ve kuruluşa yön verebilmek amacıyla, teşekkül ve etrafını sürekli inceleyerek uygun amaç ve hedeflerin belirlenerek örgütün bu amaçlara ulaşmasını sağlayacak faaliyetlerin belirlenmesi ve gerekli kaynakların yeniden düzenlenmesi süreci” olarak ifade edilmektedir (İçyer, 2010:85). Stratejik yönetim kısaca, bir örgüt veya organizasyonun belirlenen amaç ve hedeflere ulaşabilmesi için gerekli olan stratejilerin planlanması, izlenmesi, analizi ve değerlendirilmesi süreci olarak tanımlanabilir.

Son yıllarda başta yerel yönetimler olmak üzere diğer yönetim birimleri tarafından da benimsenen stratejik kent yönetimi bütüncül bir bakış açısıyla yapılan, kentsel yaşam kalitesini iyileştirmeyi hedefleyen, sosyo-ekonomik gelişmeyle beraber çevresel problemleri azaltmaya odaklanan, bölgesel ve küresel ölçekteki değişim ve dönüşüme ayak uyum sağlayabilen, dinamik ve esnek bir yönetim anlayışı olarak ifade edilmektedir (Bayrakdaroğlu ve Kömürcüoğlu, 2015:853). Bu bağlamda kent ile çevre arasındaki ilişkinin sürekli olarak analiz edilerek bir yol haritası belirlemek, ortaya çıkan güçlükleri sistematik olarak önleyebilecek yapıyı oluşturmak, yönetimi hakim kılmak ve yaşam kalitesi yüksek bir ortam oluşturma anlamında tercihli bir karar verme faaliyeti olarak ifade edilebilir (Zeren, 2011:177).

Küresel ölçekte yaşanan bu hızlı değişim ve teknolojik gelişmeler, insanların ihtiyaçlarının ve beklentilerinin sürekli değişmesi, kentlerin ülke ekonomisinde giderek en önemli yapı taşı haline gelmesi, yerel yöneticileri daha stratejik düşünmeye ve daha kapsamlı stratejik planlamalar yapmak zorunda bırakmıştır.. Bu nedenle yerel yönetimler orta ve uzun vadede varlıklarını devam ettirebilmek ve gelişebilmek için makro ve mikro çevreleriyle fonksiyonel bir bağ kurmak zorundadır. Bu süreçte iç kaynak ve kabiliyetlerini kullanarak dış çevreye adapte olmak için çevresel koşulları doğru anlamalıdır. Bu noktada stratejik yönetimin en önemli aracı olan stratejik planlama, yöneticilere en önemli katkıyı ve referansı sağlayan yönetim aracı olarak kabul edilmektedir.

2.2.1.1 Stratejik kent analizinin yapılması

Günümüzde stratejik yönetim sürecinin en önemli hareket noktalarından biri olan “neredeyiz” sorusuna cevap aramak amacıyla çeşitli analiz teknikleri kullanılmaktadır. Uygulamaların geneline baktığımızda kentin iç çevresinin analizi ve dış çevresini analizi ile durum tespiti yapılmaya çalışılmaktadır.

Küresel ölçekte yaşanan gelişmelerle birlikte dış çevrede meydana gelen değişiklikler karşısında kentin şimdiki durumunun belirlenmesi ve gelecekteki konumunun öngörülmesini hedefleyen dış çevre analizi muhtemel fırsat ve tehlikeleri tespit etmeye yardımcı olmaktadır.

Kentin iç yapısına ilişkin yapılan analizde ise kentin güçlü ve zayıf yönleri belirlenmektedir. Güçlü yönler, belirlenen amaç ve hedeflere ulaşılabilmesi için yararlanılması gereken pozitif unsurlardan oluşmaktadır. Zayıf yönler, başka bir ifadeyle geliştirilmesi gereken yönler belirlenen amaç ve hedeflere ulaşırken engel oluşturabilecek unsurlar olarak ifade edilmektedir (Zeren, 2011:185).

Bu aşamada bütün bu süreçleri içine alan en yaygın analiz tekniği SWOT analizidir. İlk kez 20. yüzyılın sonlarına doğru işletme yönetiminde kullanılan bu analiz tekniği, ilerleyen zamanlarda farklı alanlarda kullanılmaya başlanmıştır. SWOT analizi, çeşitli sistem ve organizasyonların kendi etrafında sahip oldukları kaynak ve potansiyellerin en ideal biçimde kullanılmasını sağlayacak bilgileri elde etmenin en önemli aracı olarak geliştirilmiştir (Demir & Yılmaz, 2010:76). Bu analiz tekniği ile iç ve dış

etkenler göz önünde bulundurularak, var olan güçlü yönler ve fırsatlardan verimli bir biçimde yararlanılması, tehditlerin ve geliştirilmesi gereken yönlerin etkisini minimuma indirgeyecek plan ve stratejiler geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu incelemeler neticesinde elde edilen sonuçlar stratejik girdiler sağlamaktadır. Bu girdiler kentin ihtiyacı olan amaçları ve hedefleri belirlemektedir.

21. yüzyılda geleceğin kurgulanmasında önemli roller üstlenen kentlerimizin geleceği için vizyonel bakış açıları, stratejik yaklaşımlar, yenilikçi modeller ve katılımcı karar alma süreçleri yeniden ele alınmaktadır. Kentlerin gelecek planlamalarının yeni bir senaryo çerçevesinde belirlenmesi sürecinde stratejik kararların katılımcı ortamlarda alınmasına yardımcı olmak üzere yeni analiz teknikleri kullanılmaktadır. Bunlardan biri “Kentsel Strateji” tarafından kentlerin dinamiklerini, çeşitliliğini, farklılıklarını, gelecek kavramlarını ve stratejilerini katılımcı ortamlarda ortaya koymasını amaçlayan “BEK Analizi” tekniğidir (Göksu ve Akalp, 2012).

BEK analizi tekniği 3 temel bileşenden oluşmaktadır:

- 6B; Birikim, Bereket, Beceri, Bakış, Büyüme, Beklenti
- 6E; Ekoloji, Ekonomi, Eşitlik, Etkinleştirme, Edinim, Entegrasyon
- 6K; Kimlik, Koruma, Kapasite, Kalkınma, Katılım, Kurgu

Altı B (6B) Analizi, kentin bereket değerleri, tarihten bugüne ulaşan ve yönetsel becerileri, tarihsel, doğal ve ekonomik birikimlerinin ne olduğu, kente dışarıdan bakış ve kentin nasıl farklı bir bakış açısıyla yönetilebileceği, kamu, sivil ve özel kesimlerin birbirinden beklentileri ve büyüme stratejileri ile yönünün ne olması gerektiği hakkında önemli ipuçları ortaya koymaktadır

Altı E (6E) Analizi, bölgenin ve kentin ekolojik çeşitliliği, sürekli büyüme halindeki ekonomik fırsatları, katılım ve paylaşım değerleri, sektörler arası gücün ve bilginin paylaşımı, ortak akıl ve toplumsal gelişmenin kent bütününe yayılmasını sağlayacak entegrasyon konularını gündeme getirmektedir.

Altı K (6K) Analizi, korunması gereken değerler, kentsel gelişim, yatırım ve insan kapasitesi, bölgesel ve kentsel kalkınma dinamikleri, kimlik elemanları, etkin katılım sağlanması ve kentsel kurgu olarak ele alınmaktadır (www.kentselstrateji.com, e.t. 11.01.2017).

2.2.1.2. Kent vizyonunun oluşturulması

Değişen ve gelişen dünyamıza paralel olarak giderek artan rekabet ortamları, insanların yönetiminde karşılaşılan güçlükler ve beklentilerin sürekli olarak değişmesi kent yönetiminde birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. Bu süreç içerisinde yönetimler için en temel sorun kendi standartlarının tanıtımında hedefler doğrultusunda amaç birliği ve bağlılık oluşturarak bu yönde hareket etmeleridir (Hoşgör, 2010:8). Stratejik yönetim sürecinin en önemli unsuru olan vizyon kavramı bu doğrultuda en önemli motivasyon aracı olarak kabul edilmektedir.

Kılıç, (2010) vizyonu; gelecek hayalinin zihinsel bir ifadesi olarak tanımlamaktadır. Başka bir ifadeyle vizyonu; gelecekte var olmak istenen noktanın resmi olarak tanımlayabiliriz (Stoner, 1997).

Günümüzde sürekli değişen ve gelişen kentlerimiz açısından etkili bir vizyona sahip olmak kaçınılmaz hale gelmiştir. Yenilikçi, yön gösterici, birleştirici ve yaratıcı olan bir vizyonun varlığı kentin tüm paydaşlarına gelecekte yaratılmak istenen düşünceyi ifade eden tek unsurdur. Bu nedenle kentin bir algıya kavuşturulması, hem kent yaşayanlarını, hem de dış çevreyi kent açısından olumlu ve verimli olabilecek her türlü davranışa yönlendirmek açısından son derece yararlı olacaktır (İçyer, 2010:102).

Kent vizyonu, kentin geleceğini şimdiden ön görerek bu geleceğe ulaşabilmek için amaçların ve bu amaçlara giden stratejilerin oluşturulması, yatırımların ve projelerin kolektif hedefler doğrultusunda belirlenmesini sağlayacaktır. Bu süreçte paydaşların kente dair düşünce ve beklentilerinin ortak akılla ele alınması uzlaşma kültürünün gelişmesine yardımcı olacaktır. Tüm paydaşların katılımıyla hazırlanan ve paydaşlar tarafından içselleştirilmiş olan vizyon doğrultusunda hazırlanacak projelere ulusal ve uluslararası odaklardan kaynak bulmak da kolay olacaktır (Hoşgör, 2010:16).

2.2.1.3 Farklılaştırıcı ve etki yaratan stratejiler belirlenmesi

Stratejik yönetim sürecinin ayrıntılarına ilişkin çerçeveyi stratejik amaçlar ve hedefler belirlemektedir (Kılıç ve Erkan, 2006:81). Başka bir ifade ile vizyona ulaşmak için izlenmesi gereken yolları ve uygulanacak politikaları içeren stratejiler, “ön görülen geleceğe nasıl ulaşabiliriz?” sorusunu cevaplandırmaktadır.

Küreselleşme süreci ile birlikte kentlerin kaderinin giderek birbirine yaklaştığı dünya sahnesinde kentler, stratejilerini belirlenirken yaratıcılığı ve yeniliği özendirici nitelikte olmasına dikkat etmelidir. Genel uygulamalara bakıldığında birbirinden pek farkı olmayan planlamalar karşımıza çıkmaktadır. Çok katmanlı cevap ve çözümlerin bulunması gereken yığınla sorunu dünyanın başka bir coğrafyasında geliştirilen çözüme hasretmek, ondan medet ummak hiç kuşkusuz sürdürülebilir bir süreç olmasa gerek (İdeal Kent Dergisi, 2014:5). Burada önemli olan nokta başarılı olanı taklit etmek değil farklı olanı yaratmaktır (Ünaldı, 2002:6). Bu nedenle kentler, geleceğin dünyasında farklı olabilmek ve etki yaratabilmek için stratejilerini belirlerken stratejik bir açıklık yani özel bir alanda eşsiz bir pazar fırsatı aramalı ve bu fırsatın ayırt edici avantajını kazanabilmek için rakiplerinin odaya çıkaramadığı pazar boşluklarını tanımlamalıdır (Naktiyok, 2004:102). Bu doğrultuda belirlenecek stratejiler kentin, küresel gelişmeler karşısında stratejik yönünü belirleyecektir.

Farklılaşma, geleceğin kentlerinin planlanmasında itici güç olarak karşımıza çıkmaktadır. Kent çekirdeğindeki sanayinin desantralize edilmesinden sonra çöken kent ekonomileri kentin sosyal ve mekânsal yapısında da bozulmayı tetiklemiştir. Uzun süren ekonomik çöküntülere neden olan bu durum neticesinde kentler kendilerinin tüketim merkezleri yerine refahın merkezi, iş gücünün ve gelirin yaratıldığı yerler olarak konumlandıracaktır. Beklentilerin ötesinde bir şeyler sunma baskısı, şehir yöneticilerinin üstünde gittikçe artan bir şekilde hissedilecek ve refahı geliştirecek sonuçlar beklenecektir (İlgüner ve Asplund, 2011:171). Kazanan şehirler, beklentilerin ötesinde imkânlar sağlayan ve küresel ölçekte etki yaratabilen şehirler olacaktır.

3.2.2 Değer yaratma odaklı planlama aşaması

İlk olarak pazarlama alanında hayatımıza giren değer kavramı günümüzde tartışmaların odak noktasını oluşturmaktadır. Günümüzde artık pazarlama stratejilerinde, mal veya hizmetinizi hedef kitleye nasıl ulaştıracağınızdan çok hedef kitle için nasıl değer yaratabileceğiniz konusu üzerinde durulmaktadır (Görgülü, 2009).

Günümüz dünyasındaki modern kent anlayışı, kentin sahip olduğu doğal ve kültürel değerlere eklemlenerek büyümesi ve gelişim göstermesi gereken bir olgu olarak ifade edilmektedir (Biol, 2007:49). Buna karşın genel olarak yöneticilerin rant

ekonomisinin önünü açan politikaları nedeniyle çarpık kentleşmenin yanında bir rant ekonomisinin yükselişi önlenemez bir hal almıştır. Özellikle inşaat sektöründe büyük ölçüde kendini hissettiren bu durum çevrede insanca yaşamaya olanak tanımayan ilkel yerleşimlerin kenti kuşatmasına, kent çekirdeğinde ise estetik ve fonksiyonluktan uzak beton yığınlarının yükselmesine, tarihi, doğal ve kültürel değerlerin yok olup gitmesine ve yaşanabilirliğin giderek zorlaşmasına neden olmaktadır. Bu sürecin ortaya çıkardığı sorunlar buhrana dönüşerek, ekonomileri ve toplumsal yapıyı son derece olumsuz etkilemiştir (Oktay, 2007:2).

Bu olumsuz gelişmeler karşısında değer yaratmak odaklı stratejiler geliştirmek, ekonomiden, kültürel planlamaya kadar birçok disiplini içine alan kentsel politikaların temel yapı taşı haline gelmiş ve sürdürülebilir planlamaların omurgasını oluşturmuştur. Bu yeni bakış açısını yeni şehir kavramına dönüştürmek şüphesiz kente değer kazandıracaktır.

Kentlerin yaratmış oldukları değerlerin insan zihinlerindeki karşılıklarını ölçen kuruluşlardan olan Anholt'un ölçümde kullanmış olduğu kriterler şu şekildedir (www.citybrandsindex.com, e.t . 22.01.2017):

- Var oluş: Bu kriter, kentin küresel ölçekteki konumunu, kenti ziyaret edenlerin sayısını, kentin dünya kültürüne, sanata, bilime, yaratıcılık ve teknolojiye olan katkısını içermektedir.
- Mekân: Doğal konumu, mimari yaratıcılıkta yeteneği, estetik görüntüsü, açık hava alanları, iklim, çevreyi koruma ve geliştirme de göstermiş olduğu başarısını kapsamaktadır.
- Olanaklar: Kentin sosyo-ekonomik ve yapısal alanda cazibesini, küresel sermaye ile birlikte fikir ve kabiliyet sahibi insanlara sunduğu imkânları içermektedir. Küresel ölçekte rekabet gücüne sahip üniversitelerin varlığı bu kriter içerisinde yer almaktadır.
- Nabız: Kent yaşantısının sosyal, kültürel, sanatsal, mesleki ve turizm açısından etkileşimlerini içermektedir. Bu doğrultuda gece hayatı, kolay ulaşılabilir imkânlar, kentte bulunma arzusu ve yaşama keyfi olarak ifade edilebilir.

- İnsanlar: Kentin dokusunu oluşturan fikir ve kabiliyet sahibi, toplumsal cinsiyet eşitliğini içselleştirmiş, yabancı dil iletişim özelliğine sahip, medeni, samimi, kent kültürünü özümsemiş nitelikli insanların varlığı bir kent için en önemli kriterdir. Yenilikçi bakış açılarını ve yaratıcı özelliklerini farklı coğrafyadaki insanlar ile paylaşarak küresel ölçekte etkileşimde bulunan insanların oluşturduğu modern ve güvenli bir kent olarak ifade edilebilir.
- Ön koşullar: Kentsel yaşam kalitesini belirleyen temel ölçütlerden biri olan altyapı olanaklarını içermektedir. Hastane, okul, toplu ulaşım sistemleri, rekreasyon alanları, spor merkezleri, konut yeterliliği ve çevre temizliği öncelikli koşullar arasındadır.

Anhold tarafından kullanılan bu kriterler, küresel gelişmeler de göz önünde bulundurulduğunda odaklaşma sürecinde bir yol haritası olarak değerlendirilebilir.

2.2.2.1 Kent kimliğinin oluşturulması ve önemi

Kimlik kavramına geniş bir açıdan bakacak olursak canlılar ya da objeler için farklılık yaratan ve ayırt edici özellikler olarak tanımlanmaktadır. Kent kimliği ise, o kenti benzer yerleşimlerden farklı kılan, kente katma değer yaratan, kente has spesifik unsurların oluşturduğu bir bütündür. Başka bir ifadeyle o kentin anlamıdır (Birol, 2007:52). Bir başka görüşe göre kent kimliği, mekân ve uzam boyutuyla kent bünyesinde yaşayan insanlarca, ortak bir paydaya istinaden üretilen maddi veya manevi değerlerin oluşum sürecidir. Burada önemli olan kente dair bir bellek oluşumu ve üretilen kültürel çıktılarının kentli insan vasıtasıyla anlamlanıyor oluşudur (Çöl, 1998:13).

Kentler, kimlikleri ve ruhları olan mekânlardır. Büyük veya küçük ölçekteki her kent, kendine has bir kimlik oluşturmuştur ve bu kimlikleriyle yaşamaktadırlar. Bir kentin kimliği o kentin tarihi, coğrafyası, içinde yaşayan medeniyetleri, oluşumundan bu güne kadar geçirdiği evreleri, iklimi, jeopolitik konumu, içinde yaşayan insanları, kültürler arası etkileşimi, geçirdiği işgaller, savaşlar, bir devlete başkentlik yapıp yapmadığı gibi bir çok etken bir kentin kimliğini oluşturan öğelerdir (Aktaş, 2009). Kentlerin kimliklerini oluşturan bu etkenlerin yanında günümüz koşullarında küresel gelişmelere bağlı olarak kent yöneticileri, kentsel kimlik yaratmak amacıyla farklı modeller oluşturma çabası içindedirler. Kültür Kenti, Sanat Kenti, Çocuk Dostu Kent,

Moda Kenti gibi modeller oluşturularak cazibe merkezi haline gelmeyi ve ekonomik yapı potansiyelini yüksek tutmayı hedeflenmiştir. Örneğin Paris, asırlar öncesine dayanan kültür ve sanat kimliğini koruyarak günümüze taşımayı başarmış, bu kimlik üzerinde çeşitli politikalar geliştirerek kültür, sanat ve moda alanında odak şehir olmayı başarmıştır. Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) 2014 yılı verilerine göre Fransa'nın nüfusu 60 milyon olmasına karşın ülkeye gelen turist sayısı 83.7 milyondur. Bu ziyaretçilerin 48 milyonu Paris'i ziyaret etmiştir. Benzer biçimde New York, Roma, Viyana gibi benzer politikalar uygulayan kentler ülke ekonomisinde lokomotif kentler olarak öne çıkmaktadırlar.

Kent kimliğinin kentler ve toplum açısından önemini aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür(Demir, 2006:117):

- Kentin kimliğinin olması, en başta onu diğer kentler arasından ayrılıp, tanınır hale gelmesini sağlar
- Büyüme modeli kent kimliğine uygun biçimde gelişir
- Kentin var olan kimliğine zarar verecek kullanımlar en baştan reddedilir
- Yapılması düşünülen yatırımlarda nitelik ve uygunluk aranmaya başlanır,
- Kentsel kaynakların kullanımı kent kimliğine paralel olarak rasyonalize olur.

İnsanların yaşam süreçleri içerisinde birtakım değerlerin değişmesi çok olağan bir olgudur. Değişmek, vazgeçilmez bir süreçtir, ancak değişimin boyutu, koşulları ve sonuçları dikkate alındığında birtakım değerlerin değişmesi sırasında sürdürülebilir olanların da korunması ve sürekliliğinin sağlanması gerekmektedir.

2.2.2.2 Kentsel imajın oluşturulması ve yönetimi

“İmaj” kelimesi, gerçekliğin ya fiziksel olarak ya da imgesel olarak görsel temsili anlamına gelmektedir (Ustakara, 2015:43). Daha geniş bir ifadeyle bir nesne ya da varlık hakkında oluşması zamana bağlı ve bireylerin zihnindeki öğelerin etkileşimi sonucu oluşan olumlu veya olumsuz düşüncelerdir (Vural, 2010:100).

Brown, Dacin, Pratt ve Whetten imajı, algılanan imaj ve istenilen ya da planlanan imaj olarak iki farklı grupta ele almışlardır. Algılanan imaj, kurumların kurum dışında nasıl algılandıkları konusundaki düşüncelerine ya da inançlarına odaklanırken, istenilen

imaj ise kurumların dışarıdan nasıl görülmek istedikleri konusuna odaklanmaktadır (Özbyay ve Selvi, 2014:5).

Ülke sınırlarının giderek önemini yitirdiği küreselleşme çağında kentler coğrafi bölgeler arasında temel aktör haline gelmişlerdir. Bu nedenle kentler küresel rekabet ortamında turizmi etkilemek, yatırımcıları şehre çekebilmek ve nitelikli insan topluluklarını şehirde yaşamaya ikna etmek amacıyla kentsel değişim, yenilenme ve pazarlama yöntemleri ve tekniklerini benimsemeye başlamışlardır (Avcılar ve Kara, 2015:76). Bu doğrultuda pazarlamanın en önemli fonksiyonlarından biri olan imaj kavramı ve yönetimi, kent yöneticileri açısından stratejik bir öneme sahiptir. Çünkü kent imajı, insanların ve yatırımcıların kente dair algılarını ve izlenimlerinden oluşmaktadır.

Sürdürülebilir bir gelişme için olumlu imaj yaratılması kaçınılmaz bir gerçekliktir. İmaj, şehrin gerek iç gerekse dış olmak üzere tüm hedef kitlesi açısından önem taşımaktadır. Turizm açısından olumlu bir şehir imajı, şehre uluslararası boyutta avantajlar sunacaktır. Daha çok turizm amaçlı müşterinin şehri ziyaret edebilmesinde şehrin çekici bir imaja sahip olmasının rolü büyüktür. Ziyaretçilerin karar alma sürecinde, objektif bilgilenme düzeyi, sahip olduğu izlenimler, ön yargılar, hayaller, beklentiler, duygu ve düşüncelerden oluşan imajın belirleyiciliği söz konusudur (Zeren, 2011:191). Diğer yandan güçlü ve olumlu bir imajın varlığı, fikir ve kabiliyet sahibi insanların şehirde yaşamaya karar vermesi, mikro veya makro düzeydeki yatırımcı çevrelerin kente yatırım yapmaları gibi kenti cazip hale getirmek adına son derece yararlı olacaktır.

Bir kenti içindeki bütün sosyal, kültürel, tarihi, doğal güzellikler gibi kendine has özellikler ve değerler ile birlikte tanımlamak uzun zaman alabilir. Ancak bir şehrin sunabildiği hizmet ve avantajlardaki çeşitlilik ile onun fiziksel varlıklarını anlatabilecek sıfatlardan oluşan bir algı yaratmak kentsel ürünün değerini anlatmayı kolaylaştırmaktadır (Özdemir ve Karaca, 2009:118).

Sadece Avrupa'da biri diğeri ile rekabet halinde, 150.000 yerleşim yeri bulunmakta ve hepsi güçlü ve iyi seçilmiş bir imaj ile potansiyel alıcıları cezbetmeye gayret etmektedir (İlgüner ve Asplund, 2011:21). Fakat bu rekabet ortamında büyük çoğunluğu küresel ekonomi ve politığın dayattığı benzer kent politikalarının etkisinde

kalmış tanıtım planlamaları nedeniyle bu alanda dikkat çekmeyi başaramamıştır. Özellikle son 20 yılda markalaşma adına bu alanda ciddi yatırımlar gerçekleştirilmiş, stratejik farkındalık yaratamayan kentlerin elinde somut çıktı olarak sadece kent logoları kalmıştır.

Diğer yandan İrlanda'nın ekonomik gelişmeyi tanımlamak için geliştirdiği son derece inandırıcı ve akıcı imaj planlaması olan “Celtic Kaplanı” projesi, ciddi bir ekonomik getiriye beraberinde getirmiştir. İrlanda'nın nüfusu Avrupa genelinin sadece %1'lik kısmını oluşturmasına karşın Avrupa'ya gelen A.B.D. sermayesinin %25'ini ülkeye çekmeyi başarmıştır (İlgüner ve Asplund, 2011:79).

Kentlerin ve ülkelerin kendilerini hedef kitlelerine ya da kamuoyuna doğru anlatabilmesi için doğru mesajları doğru stratejilerle doğru paydaşları seçerek doğru aksiyonlarla doğru zamanlamayla ve doğru kanallardan iletilmesi büyük önem taşımaktadır. Aksi halde bilgi ve iletişim teknolojilerinin bugün geldiği noktada iletişim kanallarında olumsuz bilgiler çok kısa zamanda geniş bir alana yayılabilmektedirler. Etkin ve verimli bir imaj yönetiminin olmaması, uzun zamanda ve büyük yatırımlarla hazırlanan kent imajının ciddi anlamda zarar görmesine neden olabilmektedir (Özdemir ve Karaca, 2009:119).

Etkin bir imaj yönetiminin en önemli aşamalarından biri de ölçme ve değerlendirmedir. Bu konuda D. Garvin'in “Ölçemiyorsan, yönetemezsin” anlayışı bu ve birçok alanda temel hareket noktası olmuştur. Fakat Valace, bu anlayışı “Ölçemiyorsan, yapma” sözüyle biraz daha öteye taşıyarak ölçme ve değerlendirmenin günümüz koşullarındaki önemini vurgulamıştır.

2.2.2.3 Etkin bir altyapı yönetimi oluşturulması

Günümüz koşullarında kentlerin gelişebilmeleri için kimliklerinin ve imaj yönetimlerinin yanında güçlü altyapı olanaklarına ihtiyaç vardır. Hüsrev Eroğlu, Yerel Siyaset Dergisi'ndeki makalesinde altyapının önemini şu şekilde vurgulamıştır: Bir kentin tanıtımında imaj ve çekicilik sağlayıcı bütün elemanlar büyük önem taşısa da kentlerin çöküş süreci başladığında onları etkileyici kılan güçlü bir altyapı sistemin sahip olmalarıdır (Eroğlu, 2007:66). Bu anlamda altyapısı güçlü olan kentler diğerlerine göre stratejik üstünlük sağlayacaklardır.

Her ne kadar, mükemmel inşa edilmiş ve iyi korunan bir altyapı, bir şehrin gelişmesinin garantisi değilse de, eksikliği ciddi bir kayıp oluşturacaktır. Hem Yaşam kalitesini, hem de ekonomik verimliliği sürdürüebilmek için, bir şehrin altyapısını geliştirmesi ve koruması gerekmektedir. Örneğin Doğu Avrupa ve Rusya’da bu eksiklik, serbest pazar ekonomisine geçişte, insanların, ürünlerin ve hatta bilginin dolaşımına engel teşkil etmiştir (İlgüner ve Asplund, 2011:79).

Diğer yandan Avrupa’da karayolları ve demiryolları ağı adına merkezde yer alan şehirler, tanınabilirlik adına stratejik üstünlük sağlayarak benzerlerine göre büyük bir güç elde etmişlerdir. Örneğin, İngiltere-Ashford şehri, 1994 yılında, Manş Tüneli açıldığında kendini yepyeni bir konumda bulmuştur. İlk temel yatırım, uluslararası istasyon olmuştur ve buradan her gün Eurostar trenleri Paris ve Lille’e hareket etmektedir. Hızlı trenin de devreye girmesiyle yatırımlar hızla artarak şehre canlılık kazandırmıştır. Ashford, İngiltere’nin en hızla gelişen yerlerinden biri haline gelmiştir ve burada 2031 yılına kadar 28.000 yeni iş imkanı oluşacağı öngörülmektedir (İlgüner ve Asplund, 2011:92).

Günümüzde dünyanın en hızlı internetini kullanan, Güney Kore gibi teknolojik altyapı adına güçlü olan ülkeler ise pek çok bilişim sektörü kuruluşunun kentsel anlamda tercihlerini biçimlendirmiştir (Özdel, 2014:30). Bu gelişmeler, odaklaşma adına altyapının önemini açıkça ortaya koymaktadır.

3.2.3 Kentsel yönetim aşaması

20. yüzyılın sonlarında Dünya Bankası’nın Afrika’daki durumu “Yönetişim Krizi” olarak tanımlanmasından sonra benimsenen yönetim (governance) kavramı günümüzde demokratik mekanizmaların hayata geçirilmesinde en önemli unsur haline gelmiştir (Zabçı, 2002:151). İlk olarak işletme yönetimi süreçlerine dâhil olan bu kavramın daha sonraları ekonomi, siyaset ve kamu yönetimi alanlarına uzanarak, yerel ve uluslararası yönetimlere kadar genişlemesi, kavramın bütün alanlar tarafından kabul gören bir tanımın yapılmasını güçleştirmektedir.

Demokratik yönetim anlayışında yeni bir yönetme süreci veya yeni bir yönetim tarzı olarak kabul edilen yönetim, birbirinden ayrı olmakla birlikte karşılıklı bağımlı faaliyetlerin ve bu faaliyetleri yerine getiren yapıların kendilerine özgü ekonomik, siyasi ve toplumsal amaçları gerçekleştirmek için oluşturdukları her türlü

koordinasyon biçimini ifade etmek için kullanılırken, kavramın tek taraflı ilişkiler yerine çok yönlü etkileşimleri ve ilişkileri içeren bir bütünlüğe sahip olduğu görüşü hâkimdir (Güzelsarı, 2003:19).

Küresel politikaların etkileriyle birlikte ihtiyaçların sürekli olarak değişmesi, buna karşın klasik yönetim anlayışlarının bu beklentilere cevap verememesi, sosyo-ekonomik ve kültürel alanlardaki küresel etkileşimler, insanlar ile yönetimler arasındaki mesafenin giderek açılması, bireye verilen değeri arttırmış, karar alma sürecinde bireyin gereksinimlerinin göz önüne alınması kaçınılmaz hale gelmiştir. Mevcut yönetim anlayışlarının tatmin edemediği çağımız insanı sürekli olarak yeni yönetim anlayışlarına koşturmakta ve her alanda bireyin özgürlüğüne vurgu yapan liberal dönüşümün ekseninde bu arayışlarına cevap bulmaya çalışmaktadır Yönetişim, bu süreç dâhilinde ortaya atılan yeni bir yönetim anlayışıdır (Töremen ve Kılıç, 2015:273).

Karşılıklı etkileşimlerin yansımasını bulduğu, katılımcılığı temel alan, tek sesliliği değil, çok sesliliği hedefleyen bu yeni yönetim anlayışının en önemli ön koşullarından biri de geniş kitlelerin, hayatlarını etkileyen gelişmelere ilgi duymaları, ilgi duymaları için bilgilenebilmeleri, bilgilenmeleri için de gerekli araçlara sahip olmalarıdır. Bunun için bilgi çağına dahil olmaları, bilgi teknolojilerine ulaşabilmeleri gerekir. Fakat dünya nüfusunun bir kısmı bilgi ve altyapı eksikliği nedeniyle bu sürece dahil olamamaktadır. Bu durum demokratik yönetim anlayışının temelinde yükselecek olan yönetişim mekanizmalarının oluşturulmasında engel teşkil etmektedir. İletişim toplumunda ekonomiden siyasete, kültürden sosyal yaşama çok geniş bir alanda her türlü alışveriş gerçek boyuttan sanal boyuta kaymaktadır. Yaşam tarzları, iş dünyası, ilişkilerin paylaşılmasında kökten değişikliklere gidilirken bu devrimi yakalayamayanlar sistemin gittikçe daha çok dışında kalmaktadırlar (www.argudenacademy.org, e.t. 15.02.2017). Bu gelişmeler karşısında demokrasi ve fırsat eşitliği ilkeleri üzerinde kurulmuş etkin yönetişim anlayışı ile hareket eden kentler şüphesiz değişimi yaratanlar olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Örneğin, Madrid Belediyesi'nin 2014 yılında uygulamaya koyduğu çevrimiçi katılım ve şeffaf yerel yönetim portalı "Decide Madrid" sayesinde, kent haklı, ilgili oldukları konuları tartışarak, yaşam kalitelerinin yükseltilmesi adına fikirler önerilemekte ve hangilerinin uygulamaya konulması gerektiğine karar verebilmektedir.

İtalya'nın Reggio Emilia Belediyesi, toplumu ilgilendiren konularda halkın kayıtsız kalması neticesinde 2008 yılında katılımcı bütçeleme sistemini uygulamaya koydu. Katılımcı bütçeleme, yurttaşlar arasında tartışma ve yapıcı diyalog yolları açmak üzerinden şekillenmekte ve tarafların mutabık olduğu önceliklerin belirlenmesi amacını gütmektedir. Söz konusu süreç boyunca, yurttaşlar kendi önceliklerini sürece dahil edebiliyor hatta izlenen politikaların yönünü dahi değiştirebiliyor.

Fransa'nın Grenoble Belediyesi, 2002 yılından bu yana katılımcı komiteler ve mahalli toplantılar yoluyla yurttaşları kamusal karar alma süreçlerine dâhil ediyor. Yurttaşlar, kentsel planlama, eğitim, kültür yaşamı ve belediyeyi ilgilendiren diğer birçok konuya dair görüş ve tavsiyelerini iletebiliyor. Bu katılımcı programın yıllar içinde kenti ilgilendiren önemli projeler çerçevesinde, yerel demokrasiyi ve halkın katılımını güçlendirdiği kaydediliyor (Güler, 2016).

3.2.4 Vizyoner liderlik aşaması

Liderlik kavramı özellikle son yüzyıl içerisinde çeşitli disiplinlerin ilgi odağı olmuş, çeşitli araştırmacıların bu konuda yapmış oldukları çalışmalar neticesinde “liderlik” kavramının 400'e yakın tanımı yapılmıştır. Buna karşın herkes tarafından kabul gören bir tanımının olmaması, kavramın güncelliğini hala koruduğunun somut bir göstergesidir.

Bu alanda yapılan tanımlamaların bazılarına bakacak olursak; Davis liderliği, insanları belirlenmiş hedefler doğrultusunda yöneltmeye ikna etme, Rost karşılıklı amaçlara dayalı gerçek bir dönüşüm isteyen lider ile takipçileri arasındaki etkileşim süreci olarak tanımlamıştır (Bakan ve Büyükbeşe, 2010:74). Argyris liderliği; “güçlü bir etki” olarak özetlemiş, Zalcnik ise “izleyicilerin düşünce ve eylemlerini etkileme doğrultusunda güç kullanma” olarak ifade etmiştir. Bennis ve Nonus'a göre ise liderlik; “görüşleri, eylemleri ve eğilimleri etkileme, yönlendirme ve yönetme” olarak tanımlanmaktadır (Hamedoğlu, 2001:1). Genel olarak liderlik, bir kişiyle bir grup arasında güç ve otoriteye dayalı bir ilişkidir. Lider, gücünü kullanarak grubu bir hedefe yönlendirir. Bir başka tanıma göre de liderlik; grubun diğer üyelerinden karizma, zeka, yetenek gibi özellikler açısından sahip olunan üstünlüktür (Erdem ve Dikici, 2009:199)

Günümüzün yönetim anlayışı fırsatları global düzeyde yaratmayı ve köklü değişimlere hazır olmayı ön plana çıkaran dinamik bir yaklaşımdır. Klasik yönetim anlayışı ile hızla değişen ve karmaşık yapıdaki bir çevreye cevap verebilmek neredeyse imkânsız hale gelmiştir. Özellikle liderliğin vizyon ile özdeşleştiği günümüzde liderlik tanımları liderin özellikleri, vizyonu oluşturma ve sürdürme konuları ile betimlenmektedir. İçinde bulunduğumuz dönem vizyoner bakış açısının yönetime hakim olduğu bir dönemdir (Tekin ve Ehtiyar, 2011:4007). Dolayısı ile liderlik anlayışı günümüzde vizyon oluşturabilen, geleceği tasarlayan, değişimin öncüsü ve başarının temel aktörü olarak kavramsallaşmaktadır.

Bugün yönetmek adına bildiklerimizin pek çoğu, bizim için yeni değildir. İstenen liderlik ilkelerinin çoğu, yıllar önce liderlik literatüründe yer almıştı. Yeni olan, bu ilkeleri her gün her yerde yaşamaktır. Bu açıdan vizyoner liderler, yalnızca günümüzde liderlik için gerekli olanı dile getirenler değil, bunu modeller ve her zaman nasıl yaşayabileceğimiz konusunda hareketlilik yaratanlardır (Banger, 2013).

Özetle vizyoner liderler, organizasyonu başarıya götürecek yolda geleceğin resmini çalışanlarıyla birlikte çizen, belirlenen yolda onlarla birlikte emek harcayan, çalışanlarda yüksek motivasyon sağlayarak performanslarını en iyi seviyeye çıkaran, güçlü örgüt kültürü oluşturarak bunu örgüt geneline yayan, tüm bunları uygularken değişim ve gelişim gerekliliğinin bilincinde olan kişilerdir (Tekin ve Ehtiyar, 2011:4010).

Küresel ölçekte kentsel uygulamalara bakıldığında kent vizyonlarına büyük oranda yerel yöneticilerin öncülük ettiği görülmektedir. Uzun soluklu bir planlama sürecine Belediye Başkanı'nın başkanlık etmesi kurumsallık ve bütünlük açısından daha uygun olacaktır. Bu süreçte özel sektör, yerel otoriteler ve kamu arasındaki iş birliği son derece önem arz etmektedir. Güçlü bir iş birliği ile belirlenen ortak amaca ulaşmak, vizyon sahibi liderler öncülüğünde kaçınılmazdır.

4 TÜRKİYE'DE ODAK ŞEHİR İNCELEMESİ; LÜLEBURGAZ ÖRNEĞİ

4.1 Lüleburgaz'ın Tarihsel Gelişimi

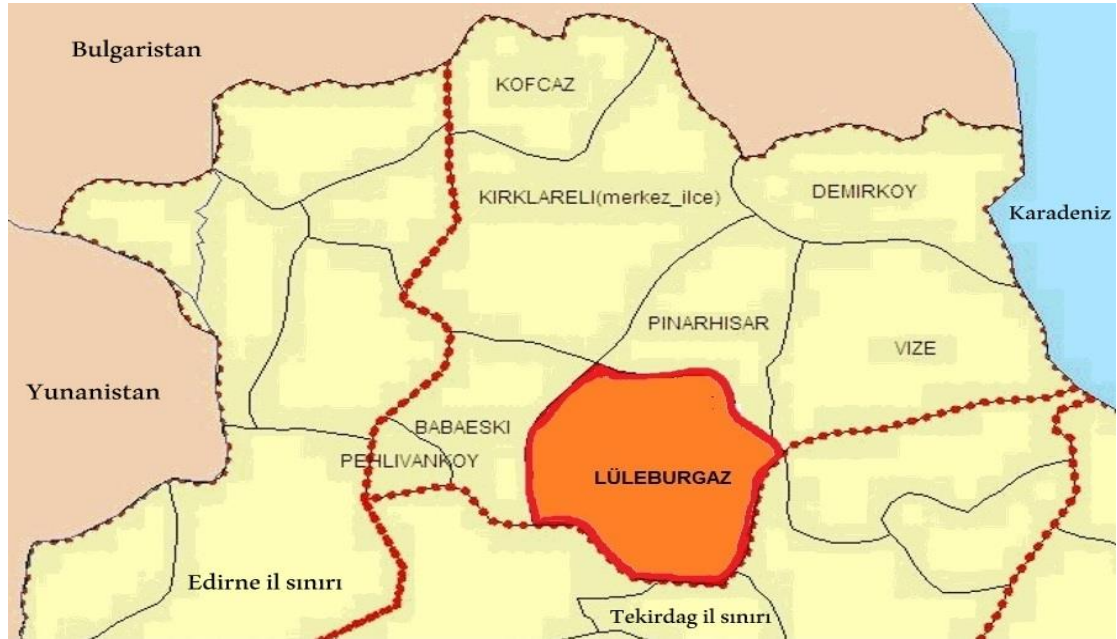
Lüleburgaz'da hangi tarihten beri sürekli yerleşimin olduğu, ilk olarak ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu ve ilk olarak hangi isimle kullanıldığı kesin olarak bilinmemektedir. Fakat Trakya bölgesi olarak ele alındığında ilk kez M.Ö. 4200 - 4000' ler civarında çok eski bir Trakya kavmi olan Odris'ler tarafından kurulduğu görüşü yaygındır. Daha sonraki süreçte sırasıyla Pers, Makedonya Krallığı ve Roma İmparatorluğu'nun akınlarına ve medeniyetlerine sahne alan Lüleburgaz, uzun yıllar süren Roma hakimiyetinden sonra Bizans ve Osmanlı İmparatorluğu'nun idaresine girmiştir (Müdersioğlu, 1997:18).

Tarih içinde Virgole, Virguli, Purgos, Purgaz, Birgoz, Bergos, Burgos, Arcadiopolis, Çatalburgaz vb. farklı adlarla yazılan Lüleburgaz Ergene Irmağı'nın küçük bir kolu olan Lüleburgaz Çayı'nın (eski adı ile Poyrak Deresi) kenarına kurulmuş tarihi bir yerleşmedir. Araştırmalara göre Lüleburgaz, İstanbul ve Belgrad'ı birbirine bağlayan Roma askeri yolu üzerinde bir kale şehri olarak. Bizans döneminde kentin, bölgedeki diğer şehirler Silivri, Vize, Çatalca ve Enez gibi piskoposluk düzeyinde önemli bir dini merkez olduğu Bizans kaynaklarında yer almaktadır (Müdersioğlu, 1997:19).

Lüleburgaz'ın 1361 yılında I. Murat tarafından fethedilmesinden sonra kale içindeki Bizans yerleşmesi, dönemin iskan politikası gereği ülkenin farklı yerlerinden getirilen Türk ve Müslüman nüfus ile kısa zamanda Osmanlı yerleşimi haline gelmiştir. 1879 tarihine kadar Vize sancağı himayesinde olan Lüleburgaz, Osmanlı-Rus savaşı sırasında Ruslar tarafından işgal edilmiştir. 29 Ekim 1912'de Bulgarlar tarafından ve sonrasında sırasıyla Fransız ve Yunanlılar tarafından işgale uğrayan Lüleburgaz, 8 Kasım 1922'de Türk Ordusu'nun kente girmesiyle işgalden kurtarılmıştır. Osmanlı döneminde Burgaz olarak anılan kent Cumhuriyet döneminde Lüleburgaz ismini almıştır (Baykara, 1998:176).

4.2 Lüleburgaz'ın Coğrafyası

Marmara Bölgesi'nin batısında yer alan Lüleburgaz, Kırklareli İli'ne bağlı olup Trakya bölgesinin Ergene havzasında bulunmaktadır. Lüleburgaz, doğudan Saray, Çorlu ve Vize, kuzeyden Kırklareli ve Pınarhisar, batıdan Babaeski, güneyden Muratlı ve Hayrabolu ile çevrili olup yüzölçümü 984 km² dir (Müderrişoğlu, 1997:17). Şekil 4.1'de Lüleburgaz'ın komşuları ile olan sınırları gösterilmiştir.

Şekil 4.1: Lüleburgaz İlçe Sınırları (Lüleburgaz 3A Bölgesi Plan İzah Raporu)

Trakya'nın en dağlık bölgesi Kırklareli İli'dir. Buna karşın Trakya'nın en düz ve engebesiz arazisine sahip olan Lüleburgaz, deniz seviyesinden 45 metre yüksekliktedir.

Lüleburgaz'da iki akarsu vardır. Bunlar Ergene Irmağı ve Lüleburgaz Dereleridir. Ergene Irmağı, Istrancalar'dan doğmakta ve bu dağlardan doğan çok sayıda dere ile birleşerek Pehlivanköy'ün batısından Edirne topraklarına girerek Meriç Irmağı'na katılmaktadır.

İlçe civarındaki jeolojik yapı, III. ve IV. zamana ait neojen ve alüvyon formasyonlar şeklindedir. Bu formasyonlar, kum, çakıl, kil mercek ve şeritlerinin üst üste, bazen yan yana sıralanmasından oluşan orta sıklıkta bir yapıdadır. Arada bazen 0.50 m. kalınlığında kısmen çakıl durumuna gelmiş kalker bant görülmektedir. Topraklar verimli ve zengindir. Özellikle dere kenarları alüvyondur.

Coğrafi konumuna bağlı olarak bölgenin tamamına hakim olan karasal iklim özellikleri görülmektedir. Karasal iklim ile deniz iklimi arasında geçiş kuşağında yer alan Lüleburgaz'da çevre yer yer ağaçlık ve yeşillik olmakla birlikte ormanlık alanlara rastlanmaktadır.

4.3 Lüleburgaz'ın Demografik Yapısı

TÜİK verilerine göre Lüleburgaz, 2015 yılında kent merkezinde 111.898, kırsal kesimde 30.942 olmak üzere toplamda 142.840 nüfusa sahiptir. Nüfus artış oranı ülke ortalamasının çok üzerinde olup, artış genellikle çevre yerleşimler ve diğer bölgelerden kente yoğun göçten kaynaklanmaktadır (Trakya Sosyal Yapı Analizi, 2012 :18).

Çizelge 4.1: Yıllara Göre Lüleburgaz'ın Nüfusu (TÜİK, Nüfus İstatistikleri)

Yıl	Şehir	Kırsal	Toplam
2007	95.466	34.909	130.375
2008	98.128	34.784	132.912
2009	97.230	34.208	131.438
2010	100.412	33.661	134.073
2011	103.723	33.060	136.783
2012	105.279	32.593	137.872
2013	106.545	32.282	138.827
2014	108.576	31.660	140.236
2015	111.898	30.942	142.840

Kent merkezinde yaşayan nüfusun büyük bir bölümü baklan ülkelerinden göçmen olarak gelip yerleşen insanlardan oluşmaktadır. Daha sonra sanayinin ilçeye gelmesi ile birlikte Anadolu'dan da bölgeye büyük bir göç yaşanmıştır. Kent merkezinde ağırlıklı olarak genç nüfus yapısı göze çarpmaktadır. Aileler genelde 2-3 çocuklu olup aile planlamasına uyulmaktadır.

4.4 Lüleburgaz'ın Ekonomik Yapısı

Lüleburgaz'ın ekonomik yapısında tarım ilk sırada yer almaktadır. Ekonomi 2011 yılı TÜİK verilerine göre, çalışan nüfusun % 36,45'i tarımda, %28,15'i sanayide ve % 35,40'ı hizmetler sektöründe istihdam edilmektedir. Kentte iş gücüne katılım oranı, %46 ile Türkiye ortalaması üstündedir. Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Plan raporuna göre 2023 yılında sanayi sektöründe 23.134 (%28), hizmet sektöründe 30.249 (%37) ve tarım sektöründe 29.105 (%35) kişinin çalışması beklenmektedir (Trakya Bölgesi Mevcut Durum Analizi Taslağı, 2013:37).

Mevcut sanayinin büyük bir bölümü gıda, içki, tekstil, taş ve toprağa dayalı sanayi, mobilya, kağıt ve kağıt ürünleri, metal, kimya ve orman ürünleri vb. sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Gıda sanayinin içerisinde ilin ve bölgenin tarım ürünü olan ayçiçeği, buğday ve sütü değerlendirmeye yönelik olan bitkisel yağ, süt ürünleri un ve yem fabrikaları yer almaktadır.

Lüleburgaz, Türkiye'nin en zengin 100 ilçesi içinde ikinci kategoride yer alırken, zenginlik açısından kendi ilinin diğer ilçelerine oranla birinci sırada yerini almaktadır. Trakya'da kayıtlı sanayi üretiminin %7'sini içinde barındıran ilçenin il GSMH içindeki payı % 62,45 olarak belirtilmiştir. Kırklareli'nin toplam gelirinin de %63'e yakın kısmını kendi içinde üreten Lüleburgaz, il sınırları içinde en zengin kent özelliğini elinde bulundurmaktadır.

4.5 Lüleburgaz'ın Kültürel Değerleri

Lüleburgaz, Trak'ların (Odris Kabilesi) bölgeye yerleşiminden bu yana yaklaşık 6000 yıllık kültürel birikime sahiptir. Ege ve Balkan kültürleri ile yakın ilişkili prehistorik çağ kültürü, Roma, Bizans, Osmanlı kültürleri ve mübadeleler ve göçler ile bölgeye taşınan kültür (Bulgaristan, Romanya, Yugoslavya..), Lüleburgaz kültürel değerlerinin birikimini şekillendirmiştir. Trakya müziği, enstrümanlar, halk oyunları, giyim, yemek kültürü (tencere yemekleri, ot yemekleri, av hayvanlarından yapılan yemekler, hardaliye, hoşmerim...), Mart Dokuzu (nevrüz) kutlamaları, Hıdırellez, bahar aylarında köylerde yapılan Yağmur Duaları bunlardan başlıcalarıdır.

Lüleburgaz merkezinde bulunan, Mimar Sinan yapıtlarından olan Sokollu Mehmet Paşa Camii ve Külliyesi, Lüleburgaz'ın mimari mirasının en önemli değeridir

4.6 Lüleburgaz'ın Stratejik Durum Analizi

Trakya bölgesinin tam merkezinde olan Lüleburgaz, su kaynakları, verimli topraklar, üretim kültürü ve becerisiyle ülke ekonomisinde stratejik öneme sahip bölgelerden biridir. Ülkenin verimli topraklarının %80'inin sunduğu tarımsal potansiyel ve sanayinin gelişmişliği, bölge için en önemli ekonomik gelişim potansiyelleridir. Güçlü tarıma dayalı sanayi altyapısı ve ticari bağlantıları, bölgeyi diğer bölgeler ile rekabet açısından öne çıkarmaktadır. Lüleburgaz, jeopolitik konumu itibari ile hem sosyo-ekonomik açıdan hem de gelişmişlik açısından bölgenin lokomotif konumundadır.

İstanbul'daki sanayinin desantralize edilmesinden sonra en başta Kocaeli ve Bursa olmak üzere çevre yerleşimler son derece olumsuz etkilenmişlerdir. Ticari kapasitenin ve hizmetlerin desantralize edilmesi sürecinde Yeşil Bursa'nın yeşilliğinden eser kalmamışken Kocaeli'de yaşanan çarpık kentleşme ciddi boyutlara ulaşmıştır. Bu gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda Lüleburgaz, İstanbul'un dinamikleri sebebiyle hızlı bir değişim ve dönüşüm sürecine hazırlanmaktadır. Lüleburgaz'ın merkezinden geçerek Avrupa'ya uzanması planlanan hızlı tren hattının ve Marmara denizinin etrafını çevreleyecek olan altın ring projesinin (Şekil 4.2) bu süreci hızlandıracağı beklenmektedir.

Şekil 4.2: Hızlı Tren Hattı ve Altın Ring Projesi (Trakya Kalkınma Ajansı Lüleburgaz Vizyon Planı)

Lüleburgaz-İstanbul arası mesafeyi ortalama 45 dakikaya indirmesi beklenen hızlı tren projesinin hayata geçirilmesi ile kent merkezinin hızlı bir şekilde göç alması kaçınılmazdır. Ancak doğru büyüme ve gelişme stratejileri ile bu durum fırsata çevrilerek koruma ve gelişme dengesinin sağlanması muhtemeldir.. Fakat ulusal ve bölgesel ölçekte etkin bir göç yönetiminin olmayışı bu dengenin sağlanmasını zorlaştıracaktır.

Bölge bazında Lüleburgaz'ın ön plana çıkmasını sağlayacak olan en önemli özelliği, ekonomik açıdan çeşitli dinamiklere sahip olması ve bunları buluşturmaya elverişli olmasıdır. Konumunun getirdiği lojistik avantajı farklı sektörel dinamiklerle buluşturduğu takdirde bölge içinde özgün kimliği ile öne çıkacaktır. Bölgede, iş birliği bağlamında teknoloji geliştirme konusunun büyük önemi vardır. Lüleburgaz,

Çerkezköy ve Kırklareli Merkez’de yer alması planlanan teknoloji geliştirme alanları, sanayi, araştırma kurumları, üniversiteler ve kamu sektörü arasında iş birliğini sağlayacak ortamı oluşturarak, yenilikçi ve katma değeri yüksek, genel endüstri ve savunma sanayilerinin nitelikli üretim süreçlerine katkı sağlayacak, bilimsel bilgiden teknoloji üreterek, esnek üretim ve esnek otomasyon sistemlerinin, bilişim ve iletişim teknolojilerinin geliştirildiği ve üretildiği alanlar olarak tasarlanmıştır (Lüleburgaz Vizyon Planı, 2012:28).

Çevre Orman Bakanlığı ve Trakya Kalkınma Birliği (TRAKAB)’nin merkezi gelişmişlik sıralamasına göre, etkileşim ağları içinde dengeli kalkınma için beş kademeli merkez yerleşimler sistemi kurgulanmıştır. Lüleburgaz, konumu ve lojistik potansiyelleri sayesinde 2. derece merkez olarak kabul edilmiştir. Lüleburgaz’ın önemli bir diğer rolü ise Çorlu-Çerkezköy arası yayılma sürecine giren sanayi aksını sınırlandırması ve merkezler arasında ekonomik üçgen oluşturmasıdır (Lüleburgaz Vizyon Planı, 2012:15).

2012 yılında hazırlanan Trakya Turizm Master Planı’nda bölgenin Eko-Agro Turizmi açısından önemine dikkat çekilmiş, plan dahilinde öngörülen Lüleburgaz’ın da içinde bulunduğu Kuzey Trakya Eko-Agro Turizm Koridoru kentin kültür turizmine kazandırılması açısından son derece önem arz etmektedir. Diğer yandan 2013 yılından itibaren Trakya Turizm İşletmecileri Derneği (TTİD), Trakya Kalkınma Ajansı ve bölgenin 12 butik üreticisi tarafından yürütülen “Trakya Bağ Rotası Projesi” (Şekil 4.3) tarihi bağ yollarına sahip olan bölgeyi kültürel birikimlerinin yanında bir eno ve gastronomi turizmi merkezi olarak tanıtmaktadır.

Şekil 4.3: Trakya Bağ Rotası Projesi (<http://www.radikal.com.tr> e.t: 15.02.2017)

Bölgede ulaşım akslarının kesiştiği noktada bulunan Lüleburgaz, ulaşım ve erişilebilirliği açısından stratejik önem taşımaktadır. İstanbul ve Türkiye'yi Avrupa'ya bağlayan D-100 kara yolu kent içerisinden ve TEM otoyolu kentin 3 km kuzeyinden geçmektedir. Ayrıca Çorlu Hava Limanına yakınlığı nedeniyle uluslararası kargo taşımacılığında, Tekirdağ Limanı'na yakınlığı nedeniyle deniz yolu ulaşımından faydalanmaktadır. Kırklareli-Edirne havzasına yapılması planlanan havalimanı projesinin hayata geçmesi ile birlikte Lüleburgaz, bütün bu sistemlere eşit uzaklığı nedeniyle fırsatları içinde barındırmaktadır.

4.7 Lüleburgaz'ın Değer Odaklı Kentsel Politikaları

Global ölçekte tecrübe edemediğimiz şekilde yaşanan bu hızlı değişim ve dönüşüm sürecini iyi kavramak ve bu doğruluda pozisyon almak kent yöneticilerinin için en önemli öncelikleri arasında yer almalıdır. Bu noktada kentsel sistemin işleyişini iyi analiz ederek kentin yörüngesini iyi kavramak ve toplumsal işlevselliğin kente özgü döngüsüne odaklanmak en önemli hareket noktası olmalıdır. Bu odak, toplumsal süreçleri de içinde eritecek şekilde mekânsal biçimlerden duygusal sezilere kadar bütün insan coğrafyasına aşina olmak zorundadır. Eğer insanın iç coğrafyasını anlamıyorsak kenti, üstüne inşa ettiğimiz topoğrafyanın neresine ve nasıl

yerleştireceğimizi bilmemiz mümkün olmayacaktır. Bu doğrultuda Lüleburgaz Belediyesi'nin ve Trakya Kalkınma Ajansı'nın öncülüğünde sistematik olarak tüm paydaşları içine alan çeşitli çalışmalar yapılarak Lüleburgaz geleceğe hazırlanmaktadır.

4.7.1 Lüleburgaz'ın Kent Vizyonu

Kent vizyonunda öngörülen geleceğe ulaşmak için kentin tüm paydaşlarının vizyon çerçevesinde bütünleşik çabalarla faaliyetlerde bulunması gerekmektedir. Aynı zamanda küresel ölçekteki dinamikleri de göz önünde bulundurarak tüm zamanlarda güncelliğini kaybetmeyen bir vizyonun hazırlanması son derece önemlidir.

Kentin geleceğine yön veren kurum ve kuruluşların başında gelen Lüleburgaz Belediyesi'nin kentin tüm paydaşlarıyla ortak akıl aracılığıyla hazırladığı vizyonu şu şekildedir (Stratejik Plan, 2017-2021):

“Her şeyin sevgi ile başladığı, ekonomik ve sosyal beklentilerin karşılandığı, bireylerin kendilerini geliştirdikleri, havası, doğası ve temizliği ile yaşamaktan mutlu olacakları, soyadı kültür olan Lüleburgaz.”

Son yıllarda yaşam kalitesi ölçüm kriterlerine dahil olan “mutluluk” kavramının içinde bulunduğu, sosyo-ekonomik gelişmenin yanında küresel gelişmelere paralel olarak kişisel gelişmeye altyapı oluşturan, yaşam kalitesi yüksek ve kent kimliğini “Soyadı Kültür Olan Lüleburgaz” olarak belirlenmiş bir vizyon, hayal gücünün ve akıllı dünya ilkelerinin harmanlanması ile ortaya çıkan bir sentez olarak tüm paydaşlar tarafından içselleştirilmiştir.

Diğer yandan 2012 yılında Trakya Kalkınma Ajansı tarafından kentin tüm paydaşlarının katılımıyla gerçekleşen çalıştayda bölge ve kent dinamiklerinin de göz önünde bulundurularak bölgesel ölçekte hazırlanan Lüleburgaz'ın 2023 vizyonu; ***Ekonomik güç üçgeninin hizmet kenti; Lüleburgaz*** olarak belirlenmiştir.

4.7.2 Lüleburgaz'ın Kent Kimliği

Kentler; ürettikleri kültürel, sosyal, çevresel ve ekonomik değerleri ile zenginleşir ve kendilerine özgü kent kimliklerini kazanırlar. Bu kimliği kazandıran ve geleceğe miras olarak bırakanlar da o kentin yaşayanlarıdır. Burada önemli olan kente dair bir bellek oluşumu ve üretilen kültürel çıktıların kentli insan vasıtasıyla anımlanıyor oluşudur.

Örneğin Vatikan şehri bir din kenti iken, New York şehri Özgürlük Heykeli ve gökdelenlerle özdeşleştirilir; Paris denince kültür şehri ve Eyfel Kulesi, İstanbul denilince Ayasofya ve Sultanahmet Camii akla gelmektedir (Çöl, 1998:34).

Kent kültürünü en çok etkileyen faktörlerin başında o kentin fiziksel, sosyal, kültürel, ekonomik ve tarihsel özellikleri gelmektedir. Tarihsel süreç analiz edildiğinde Lüleburgaz'ın tam anlamıyla "Osmanlı Kenti" kimliğine bürünmesi 16. yüzyılda Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi ile başlamıştır. Sokollu Mehmet Paşa'nın kendi ismini taşıdığı ve birçok külliye'den daha büyük ve daha fazla fonksiyona sahip olan böyle bir yapıyı inşa etmesi ve çevre düzenlemeleri ile birlikte Lüleburgaz'ı yeniden imar ederek şehir haline getirmesi, Lüleburgaz'ın konumu ve yapısı itibari ile son derece stratejik öneme sahip olduğunu açıkça göstermektedir. Özellikle Kanuni Sultan Süleyman döneminde Balkanlar ve Avrupa'ya yapılan seferlerin artması, İstanbul-Belgrad arasındaki ulaşımı sağlayan eski Roma yolunun tekrar etkin bir biçimde kullanımını gerektirmiştir. Bu doğrultuda güzergâh üzerinde önemli merkezler, menzil adı verilen konaklama ve durak yerleri olarak belirlenmekteydi. Lüleburgaz, ordunun konaklayabileceği ve iâşesini sağlayabileceği menziller içinde en başta gelen yerleşimlerden biridir.

Şekil 4.4: Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi - Kervansaray Avlusu (Mustafa Gültekin Koleksiyonu)

Diğer yandan o dönemde İstanbul başta olmak üzere Trakya bölgesi ile Dubrovnik ve diğer balkan şehirleri arasında kurulan ekonomik ilişkiler doğrultusunda buğday,

hayvan, tahıl, kumaş vb. malları taşıyan kervanların konaklayabilmesi için tesislere ihtiyaç vardı. Çevresi itibari ile zengin ve verimli topraklara sahip olan Lüleburgaz'da son derece büyük bir kervansarayın ve yoğun ticari ilişkilerin gerçekleştirildiği çok sayıda dükkân ve panayırın bulunması, Lüleburgaz'ın ekonomik açıdan da kritik öneme sahip olduğunun açıkça göstergesidir.

Şekil 4.5: Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi - Arasta (Mustafa Gültekin Koleksiyonu)

Kentin yakın tarihine baktığımızda Lüleburgaz'ın ilk direniş örgütünü Mondros'tan hemen sonra kurabilmesi (Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti), Yunan işgaline karşı direnişleri yerel siyasi önderlerini yaratarak örgütlemesi, Trakya'nın kurtuluşu tarihinde çok önemli bir yer işgal etmektedir (Lüleburgaz Kongresi Bildirileri, 2001). Bu direnişin kararlaştırıldığı Lüleburgaz Kongresi'ne ithafen isimlendirilen ve kentin merkezinde bulunan Lüleburgaz Kongre Meydanı, nice kurtuluş bayramlarının büyük bir coşku ile kutlandığı ve bağımsızlık yürüyüşlerinin başladığı yer olarak kentin kimliğini ve kişiliğini ortaya koyan önemli bir kentsel yaşam odağı haline gelmiştir.

Son dönemlerde artan sanayileşme, elverişli tarım arazileri, hayvancılık potansiyeli ve sorunları büyük oranda çözümlenmiş altyapısından dolayı kent nüfusu son 15 yılda %40 artış göstermiştir. Bu göç olgusunun kent kimliğine olan etkilerinin en aza indirilmesi, kent kültürünün paylaşılması ve yeni kent değerlerinin yaratılması

amacıyla iki temel politika belirlemiştir: “Soyadı Kültür Olan Lüleburgaz”, ve “Akademiler Kenti Lüleburgaz”.

3.7.2.1 Soyadı kültür olan Lüleburgaz

Kentler sadece insanların bir arada yaşadığı fiziksel mekânlar değildir. Günlük hayatlarındaki davranış kalıpları, düşünce biçimleri, politik tercihleri, sosyal ilişkileri gibi kente özgü sosyal, siyasal ve kültürel özellikler olduğu gibi, fizikse yapı da mimarisiyle, estetiğiyle, kente özgü hız ve ölçeği ile ayrı özellikler taşır (Kaya, 2003:19).

Her kentin kendine özgü yönleri ya da ayırıcı vasıfları ona belirli bir kimlik kazandırır. Bir kentin kimliğini oluşturan onun kültür varlığı; kültürüne katkıda bulunan da kentin kimliğidir. Her ikisi arasında çok yakın bir etkileşimin bulunduğu yadsınamayacak bir gerçektir. Bu bağlamda, kent kültürünün, dar anlamıyla, kentin tiyatro temsilleri, sergileri, kitap fuarları, folklor gösterileri ve benzeri sanat ve kültür etkinlikleri olarak algılanması ve onunla yetinilmesi yanlış ve eksik bir kent kültürü anlayışıdır. Aranması gereken temel ölçüt, kalıcı kültür öğelerinin korunması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesidir (Keleş, 2005:11).

Kültür yaşam biçimini ve yaşamı anlamlaştıran sistemdir. İnsanın öğrenme ve öğrendiklerini simgesel biçimlerde örgütleme, bu öğrendiklerini toplumun diğer üyelerine bilgi olarak iletme ve öğrendiklerini ya da kazandığı bilgileri temel olarak davranışlarını sergileyebilme gücü tüm kültürel olgunun kaynağını oluşturur (Tatlıdil, 2009). Ancak kenti her gün yeniden yaratan öznenin gerçekte insan olduğunu bilmeliyiz. Özne olarak insan kendisini ve yaşadığı ortamı değiştiren ve dönüştüren bir varlıktır. Nasıl bir kent, nasıl bir insan sorusuna verilecek yanıt her zaman aynıdır (Tuncer, 2011:181). Bu nedenle insan, kültür ve sanat içerikli kent politikaların odak noktasını oluşturmalıdır.

Kent kültürü demokratik, uzlaşmacı ve toleransa açık ve çok renkli bir yapı olmak durumundadır. Farklılıkların olduğu kentlerde homojen bir kent kültürü üretme çabası kent içinde gettolaşma ve kamplaşmalara sebep olabilir. Asıl olan bir kentte yaşayan insanların aynı kültürel değerleri paylaşması değil, kent kültürünü paylaşmasıdır.

Kentlilik bilincini ve kent kültürünü özümseyen bir bireyin kültür dünyasında farklılıklarını koruması bir tezat olarak görülmemelidir (Kaya, 2003:20).

Kentler, küresel rekabet ortamının baskısı altında hızla yeniden yapılıyor. Kentlerin dönüşüm ve kentteki nüfus hareketliliği artık büyük ölçüde kültür ve sanat üzerinde temellenen politikaların etkisindedir (Özkan, 2011:1). Küresel ekonomi ve politikanın dayattığı gelişmelere bağlı olarak kentlere doğru hızla artan göç olgusu nedeniyle farklı kültürlerden gelen insanların kente adaptasyonu ve insanlara aidiyet duygusunun kazandırılması açısından kültür ve sanat, kent politikalarının temel unsuru haline gelmiştir. Bu bağlamda Lüleburgaz Belediyesi “Soyadı Kültür Olan Lüleburgaz” sloganıyla yola çıkarak insanları ortak paydada buluşturmayı ve yerel değerler ile evrensel eğilimler doğrultusunda kendi kültürünü inşa etmeyi hedeflemektedir. Bu anlayışla hem yerel hem de küresel ölçekte etki yaratan çeşitli projeleri hayata geçirmiştir. Bunlardan en önemlisi “Temalı Yıllar” kapsamında 2016 yılını “Kadın Yılı” olarak ilan ederek dünyanın en önemli iki sorunundan biri olan toplumsal cinsiyet eşitliğine dikkat çekerek küresel ölçekte etki yaratmayı başarmıştır. “Kadın Yılı” kapsamında “Cinsiyet, Eşitlikçi Yaklaşım ve Yönetici Kadınlar” projesiyle “Şehirlerin Oscar’ı” olarak bilinen Guangzhou Uluslararası Kentsel İnovasyon Ödülü” için dünya genelinde 171 şehir ve 301 proje arasından ilk 15’ e girerek Türkiye’yi Çin’de temsil etme başarısını göstermiştir.

Diğer yandan “Kadın Yılı” kapsamında sanat camiasından iş dünyasına kadar bir çok lider ve sanatçı çeşitli etkinlik ve organizasyonlarla kente davet edilerek kent halkı ile tecrübelerini paylaşmış ve halka ilham kaynağı olmuştur..

Yeni kent değerleri ve kültürü yaratmak adına belediye her yıl farklı bir tema belirlemekte ve bu doğrultuda çalışmalar gerçekleştirmektedir. Yönetim 2017 yılını “Bisiklet Yılı”, 2018 yılını da “İnovasyon ve Tasarım Yılı” olarak belirleyerek hem bölgesel küresel ölçekte farkındalık yaratmaya devam etmektedir.

“Kültür Kenti” kimliğinin içeriğini kültürel üretim politikaları oluşturmaktadır. Kentin her tarafını sarmış olan kültür ve sanat birimleri tarafından yılda ortalama 250’nin üzerinde etkinlik gerçekleştirilmektedir. Çocuğundan yaşlısına binlerce insan hep birlikte halk dansından baleye, müzikten tiyatroya, fotoğraftan plastik sanatlara kadar kentin kültür ve sanat iklimine katkıda bulunarak kentin kimliğini inşa etmektedir.

3.7.2.2 Akademiler kenti Lüleburgaz

Sağlıklı gelişen kentlerde geçmişten geleceğe uzanan tarihsel süreklilikler içerisinde özgün kimliklerin korunması, kentin zaman ve mekân içindeki okunabilirliği açısından son derece önemlidir. Ancak günümüze bir bütün olarak ulaşmayı başaramamış Sokollu Külliyesi hariç mimari çevre değerleri bakımından çekicilikten yoksun olan Lüleburgaz'da, tarihi kent merkezi etrafında kümelenmiş odaklar, Lüleburgaz Belediyesi tarafından "Lüleburgaz Yıldızları" isimli akademiler serisi ile tüm kente dağıtılmaktadır. Bu akademiler serisinin en önemli özelliği kentin mekânsal değil sosyal strüktürünü kurmaya çalışan bir yönetim anlayışını yansıtmalarıdır. Dolayısı ile önce mekânsal değil, sosyal eksikleri anlamaya çalışan, sonra bu eksikleri küçük ölçeklerde çözmeye yönelik denemeler yapıp sürekliliklerini tartan ve gerçekten işlediğini gördüğünde de yatırımların ölçeğini kentin ihtiyaçlarına göre yeniden değerlendiren bir anlayış bu. Kentlinin zenginliğinin, kentin zenginliği ile bir bütün olabildiğinde bir gelişme kaydedilebileceğinin bilincini içermektedir (Dündaralp, 2011).

İnşa edilen her yapı bulunduğu çevreyi ve yerli halkı öncesinden farklı olan yeni bir süreç ile tanıştırır. Özellikle kamusal yapıların bu anlamda üzerlerine düşen pay daha fazladır. Kamusal yapılar kentin önemli merkezlerini yeniden tarif eder ve önceden var olan kullanım alışkanlıklarını tekrar tarifler (Yılmaz, 2015). Bu anlamda kamusallaşma ve toplumsallaşma adına bir nevi kamusal eğitim merkezleri olarak planlanan bu yaşam akademileri serisi kent hayatının içine sızan, eğitim, üretim ve paylaşma alanlarının etkinliklerle zenginleştirildiği, özgün kurumsal yapılanmalardır.

3.7.2.2.1 Lüleburgaz yıldızları futbol akademisi (LYFA)

79.500 m² üzerine inşa edilen tesisin (Şekil 4.6) öncelikli hedefi 6-14, 8-16 yaş gruplarına yönelik bir eğitim ortamı oluşturulmasıdır. Bu tesis, eğitim ortamı olarak odağında futbol ve çocuklar olsa da sadece çocukların kullanımına yönelik değil, tüm ailelerin, sosyal çevrenin ve kentlinin paylaşımına olanak sağlayacak spor ve çeşitli etkinliklerin gerçekleşeceği bir merkez olarak ele alınmıştır. Bu merkezin, 'eğitim'i sadece aktarılan bilgi olarak değil, mekânı, sosyal yaşantısı ile bir bütün olarak gören, bir 'ortam' olarak kavrayan anlayışın sonucu olduğunu söyleyebiliriz. Akademi, kapalı spor aktiviteleri ve servis yapıları dışında; açık spor alanları, kalabalık aktivitelere izin veren çevre düzenlemeleri ve park alanlarını kapsayan bir kompleks olarak

tasarlanmıştır. Tüm bu alanlar, hem engelli kullanımlarına izin veren hem de bisikletle dolaşıma izin veren rampalı dolaşım alanları ile birbirine bağlanmıştır. Kentin merkezindeki kentsel dokunun sıkışık ve talepleri karşılayamayan fiziki çevresinin potansiyellerini dönüştürmeyi hedefleyen, yeni odak noktaları ve dinamikler oluşturarak hem kentsel dokuyu rahatlatmaya hem de kentliye yeni olanaklar yaratmaya çalışan çalışmaların bir parçasıdır (Dündaralp, 2011).

Şekil 4.6: Lüleburgaz Yıldızları Futbol Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi)

Alana eklenen her ürünün, kendisi dışında çok amaçlı olarak birbirlerini de bir bütün içinde tamamlıyor olması, benzer nitelikler ve ortak bir düşünce ile konumlandırılması temel tasarım hedeflerinden biri olmuştur.

Lüleburgaz Belediyesi Tesisler Müdürlüğü'nün 2016 yılı verilerine göre LYFA 'da 8 spor okulundan 730 öğrenci, ilk ve orta öğretim okullarından 600 öğrenci olmak üzere toplamda 1330 öğrenci çeşitli spor branşlarında eğitim almıştır. Yılın belirli aylarında düzenlenen futbol turnuvalarına toplamda 35 takım katılarak 652 sporcu etkileşimde bulunmuştur. Toplantı, seminer odaları ve rekreasyon alanlarında 118 eğitim, seminer ve toplantı gerçekleştirilmiştir. Akademi alanına kurulan çocuklara yönelik şişme oyun havuzlarında 3243 çocuk yararlanmıştır. Müzik atölyelerinde 75 çocuk klasik gitar, keman, piyano ve yan flüt eğitimi almıştır. Diğer yandan ulusal ve uluslararası çeşitli organizasyonlara ev sahipliği yaparak toplamda 1170 sporcu misafir etmiştir.

3.7.2.2 Lüleburgaz yıldızları sanat akademisi (LYSA)

Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi projesi (Şekil 4.7), Lüleburgaz Belediyesi'nin yaklaşık 15 yıldır çok önem vererek sürdürdüğü kent kültürü odaklı sosyal içerikli projelerinin en önemli parçalarından biri olarak inşa sürecine başlamıştır. Lüleburgaz'ın sosyal ve kültürel ihtiyacına yönelik kentlinin zenginliğini kentin zenginliği ve niteliğine yansıtmaya çalışan, bunu da kentin sosyal ve kültürel hayatının zenginleşmesinde yattığına inanan bir yönetim anlayışı ile çalışan belediye, bu sürecin kentin fiziki çevresinden ve mekânsal niteliklerinden ayrı olmadığını düşünmektedir (Dündaralp, 2015). Bu nedenle tesisin konumu kentin en önemli noktalarından birinde yer almaktadır.

Şekil 4.7: Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi, 2016)

20.000 m² lik alana sahip olan, kültür ve insan arasında ilişkiler yaratma ve pekiştirme amacını taşıyan bu yapının 800 kişi kapasiteli büyük salonu ve 1000 m² alana sahip çok amaçlı salonu, tesisin ana ve büyük fonksiyonlarıdır. Daha küçük olmasına rağmen daha yoğun kullanımı olacağı muhtemel olan 250 kişilik küçük salon ve 150 kişilik deneysel salon ise tesisin merkezinde yer almaktadır. Bu fonksiyonlar dışında derslikler, bireysel enstrüman ve çalışma odaları ile beraber atölyeler ise yoğun kullanımı muhtemel fonksiyonlardır (Bayhan, 2015).

3.7.2.3 Lüleburgaz yıldızları kadın akademisi (LYKA)

Yaklaşık 21.000 m² alana sahip, doğal çevreye uyumlu, kentin kimliğine katkı sağlayacak tasarımları yansıtan, bölge ve şehir halkının kullanımına yönelik toplum

yararını gözeten, kentsel yaşam kalitesine katkı sağlayan, çevre tasarımları ile desteklenen açık ve yeşil alanlar, çocuk parkları ile spor alanlarını içeren, güzel sanatları teşvik eden özgün öneriler getirilmiş bir proje olan Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi (Şekil 4.8), kadınların toplumsal hayata katılımlarına, üretimlerine ve diğer ailesel problemlerinin çözülmesi ve destek olunmasına yönelik bir yapıdır. Ağırlıklı olarak çocuk ve kadınların uzmanlarla iletişim kurarak gelişim ve üretim anlamında etkinliklere katılabilecekleri, çeşitli kongre ve seminerlere halkın da katılımıyla birlikte çözümler üreteceği bir akademi olarak düşünülmüştür.

Şekil 4.8: Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi, 2016)

Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi, kadın sığınma evleri ve çocuk bakım evleri ile kreşin de bulunduğu akademi, kullanıcıların yapıyla güçlü bir ilişkiye girmesini ve 24 saat kullanılmasını sağlamaktadır. Bu sebeple akademide kentten farklı olarak bir yaşam örgüsü oluşmaktadır. Bu yaşam örgüsü spor alanları ve ekolojik tarım alanları, üretim atölyelerinin de etkisiyle yeni bir tür insan-doğa-yaşam ilişkisi çerçevesi kurmaktadır.

3.7.2.2.4 Lüleburgaz yıldızları motosiklet ve bisiklet akademisi (LYMBA)

Yaşanan trafik sıkışıklığı ve kent merkezlerinin olabildiğince araçlara kapatılmasının ardından mobilitesi yüksek ve park sorunu yaratmayan taşıtlara olan rağbet gün geçtikçe artmaktadır. Bisiklet kullanımını teşvik ederek şehrin yaşadığı trafik sorunu için bir makro önlem olarak düşünülen bu akademi ile çevresel sürdürülebilirlik

ilkesi göz önüne alınarak halkın daha temiz ve bilinçli ulaşım araçlarını tercih etmesi hedeflenmektedir (Şekil 4.9).

Şekil 4.9: Lüleburgaz Yıldızları Motosiklet ve Bisiklet Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi, 2016)

Lüleburgaz'ın ana kara yolu ulaşımı güzergâhında olması nedeniyle ulusal ve uluslararası bisiklet ve motosiklet kullanıcıları ilçeden geçmekte, bu durum farklı organizasyonlar ile coachsurfing vb. konaklama imkânları talebi doğurmaktadır. Bu talep doğrultusunda akademide bisiklet ve motosiklet kullanma alanları ile ulusal ve uluslararası bisikletçilerin veya motosikletçilerin konaklayabileceği alanlar inşa edilmiştir.. Tesisin içinde banyosu, mutfuğı, yatakhanesi, çamaşırhanesi, kafeteryası olan konukevi, eğitim odaları ve tamir atölyeleri bulunmaktadır. Lüleburgaz Yıldızları Motosiklet ve Bisiklet Akademisi de bu kapsamda her ihtiyaca cevap verebilecek bir tesis olmayı ve konaklama imkânları ile desteklenmesi ve niş turizm alanı yaratılması ile de cazibe merkezi olmayı hedeflemektedir.

3.7.2.2.5 Lüleburgaz yıldızları lezzet akademisi (LYLA)

Geçmişten günümüze çeşitli uygarlıkların da etkisiyle gelişen ve zenginleşen Türk Mutfağı, dünyanın en zengin üç mutfağı arasında yer almakta ve dünyanın en besleyici mutfağı olma özelliğini elinde tutmaktadır. Ankara Ticaret Odası tarafından hazırlanan Türkiye'nin Lezzet Haritası araştırmasına göre 2.205 çeşit yöresel yiyecek ve içecek çeşidiyle Türkiye'nin gastronomi turizmüne geniş yer ayırabilecek lezzetli tatlara sahip bir ülke olduğu belirtilmektedir. İnşa edilen Lüleburgaz Yıldızları Lezzet

Akademisi (Şekil 4.10) sayesinde geniş bir yöresel mutfağa sahip olan Trakya Bölgesi'nde doğru bir konumlandırma ve çekici bir imajla Lüleburgaz'ın gastronomi konusunda cazibe merkezi haline gelmesi hedeflenmiştir.

Şekil 4.10: Lüleburgaz Yıldızları Lezzet Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi, 2016)

Kentin marka değerini yükseltmenin yöntemlerinden biri de lezzetli et ve süt ürünlerinin, yeme içme kültürünün sistematik bir bütünlüğe kavuşmasından yani gastronomiden geçmektedir. Trakya Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan 2013-2023 Trakya Bölgesi Turizm Master Planı kapsamında bölge turizminin geliştirilmesi amacıyla eylem planı oluşturulmuş ve 62 öncelikli turizm ürünü belirlenmiştir. Planda belirlenen öncelikler göz önüne alındığında yöresel mutfağa yönelik turizm ürünlerinin oluşturulmak, yiyecek-içecek işletmelerinde hizmet kalitesinin yükseltilmesine yönelik standartları geliştirmek, yerel mutfakları araştırma ve ticari olarak sunumlarını sağlamak, farklı seviyelerde çalışacak nitelikli elemanların eğitimini üstlenmek gibi önemli fonksiyonları içinde barındıracak olan Lüleburgaz Yıldızları Lezzet Akademisi bölge ekonomisine de somut katkılar sağlayacak niteliktedir.

Diğer yandan kent halkı, belirli günlerde düzenlenecek kurslara ve etkinliklere katılıp usta aşçılar nezaretinde lezzetin sırlarını keşfederek yemek yapma fırsatı bulacaklardır.

3.7.2.2.6 Lüleburgaz yıldızları yüzme akademisi (LYYA)

Nitelikli kentleşme, sosyal donatıların planlanarak kent hayatına adapte edilmesi ve bu alanlar çevresindeki sosyal hayatın zenginleşmesi ile sağlanabilir. Lüleburgaz Yüzme Akademisi, (Şekil 4.11) spor aktivitelerinin günlük hayatın bir parçası olarak eğitim ve dinlenme alanları ile iç içe planlanıp, kent hayatına adapte edilmesi amacıyla örnek bir model olarak ele alınmıştır (Gürkan, 2016).

Şekil 4.11: Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi (Lüleburgaz Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü Arşivi, 2016)

Yaklaşık 82.000 m² alana sahip olacak Yüzme Akademisi için önerilen yapıların öncelikle çevresiyle bütünlük kurması ve bu çevreye değer katması ana amaçlardan birisidir. Farklı kullanıcıları ortak kullanım alanlarında bir araya getirmek, spor etkinliklerin yanı sıra eğitim, dinlenme ve rekreasyon alanları ile ortak ve özgün mekânlar yaratmak akademinin öncelikli hedefidir.

Proje kapsamında önerilen koşu parkuru ve bisiklet yolları gibi açık alan spor aktiviteleri de benzer şekilde yeşil alanları daha tanımlı kılmanın yanı sıra spor alanlarının daha etkin kullanılması ve şehir hayatı ile bütünleşmesi açısından önemlidir.

Spor etkinlikleri, seyircisine de eğlence sağlayan, toplum içinde heyecan yaratan olaylardır. Sporcular ilk çağlardan beri kahraman gibi görülmüş, kentler bugün olduğu gibi spor müsabakalarına ev sahipliği yapmak için yarışmışlardır. Planlama

aşamasında olan Yüzme Akademisi, kentin itibarını arttıracak, spor eğitimi ve müsabakaları için bir merkez olacaktır. Yüzme yarışmalarına da ev sahipliği yapacak olan Akademi, Lüleburgaz'ı temsil edecektir (Akkaş, 2016).

3.7.2.2.7 Lüleburgaz yıldızları bilişim ve garaj akademisi (LYBGA)

Gelişmiş ülkelerde, “çocuklar bilgisayar kullansın mı kullanmasın mı” tartışması artık son bulmuştur. Amerika Birleşik Devletleri’nde, Avrupa Birliği üye ülkelerinde ve bazı uzak doğu ülkelerinde çocukların eğitim hayatlarının ilk yıllarından itibaren programlamayla tanışması yönünde büyük çaba harcanmaktadır.

Çocuklar için programlamanın en popüler ortamı Scratch’in yaratıcısı Profesör Mitchell Resnick’in de ifade ettiği gibi; çocuklarımız gelecekte ne bildiklerine veya ne kadar bildiklerine göre değil, ne yapabildiklerine ve beklenmeyen sorunlara karşı ürettikleri yenilikçi çözümlere göre başarılı veya başarısız kabul edileceklerdir.

Dünyadaki bu gelişmeler paralelinde ülkemizde örnek olmak, farkındalık yaratmak, bazı şeyleri harekete geçirmek adına Lüleburgaz Belediyesi, Doç. Dr. Selçuk Özdemir ve Lüleburgaz Halk Eğitim Müdürlüğü’nün ortaklaşa gerçekleştirdiği proje ile Lüleburgaz’da yaşları 11 ile 16 arasında değişen 150 çocuk ücretsiz olarak Bilişim Garaj Akademisi eğitimlerini almaya başlamıştır.

Bilişim Garaj Akademisi ile dünyada ilk defa 7-16 yaş arası gençlere online ortamda kodlama, 3D tasarım, web tasarımı, robot tasarım ve bilişimle girişimcilik eğitimleri sağlamaktadır. Lüleburgaz Belediyesi Bilişim Akademisi eğitimleriyle çocuklar bir anlamda bilişimin sadece bir eğlence, oyun veya iletişim aracı olmadığını, aslında problem çözmek, değer yaratmak ve “hayallerini inşa etmek” üzere bir tür “alet kutusu” olduğunu anlamaktadırlar.

İlk olarak 3D tasarım eğitimleri ile başlanan projede; öğrenciler 2 yıl boyunca hiçbir ücret ödmeden, web tasarımı, programlama, robot tasarım ve bilişimle girişimcilik eğitimlerini alacaklardır. Çocuklar teorik eğitimi, Bilişim Garaj Akademisinin web sitesinden 7 gün 24 saat istedikleri anda uzaktan eğitim ile almaktadır.

Projenin amacı; çocuklara var olan bir teknolojiyi hızlı ve kolay bir şekilde kullandırmak değil, öğrendikleri teknolojinin alt yapısını, çalışma prensiplerini ve onu oluşturan bileşenleri de görmelerini ve öğrenmelerini sağlamak, farkındalıklarını

arttırarak bilgisayar okuryazarı değil, kod okuryazarı gençler yetiştirmektedir. Bilişim Garaj Akademisi'nde programlama eğitimi alan çocuklar, yazılımcı olmak istemeseler bile eğitimlerde göreceği örnekler, bilişim sınıfında arkadaşları ile geliştirdikleri projeler ve kendi yapacağı etkinliklerle; problemlere bilimsel çözüm üretme bakış açısı, sistematik düşünme, olaylar arasındaki neden sonuç ilişkilerini görebilme, bilgisayarda kendi ürünlerini geliştirmenin verdiği zgven, yaratıcı ve eleştirel düşünebilme gibi günümüz sosyal ve iş hayatının çok önem verdiği bilgi ve becerileri kazanma yolunda önemli bir adım atmış olacaktadırlar (Stratejik Plan, 2017-2021:50).

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Günümüzde dünya ekonomisini ve siyasetini yönlendiren küreselleşme, kentlerin anlamlarını ve fonksiyonlarını dönüşüme uğratmakta, kentler artık ülkelerin sınırlarını aşan etkilere sahip kararların alındığı mekânlar olarak ön plana çıkmaktadır. İçinde bulunduğumuz küreselleşme sürecinin taşıyıcısı ve belirleyicisi, dünya üzerindeki kentsel yerleşimlerdir. Bu süreçte kentler, sanayi ve üretimin merkezi olma özelliğini yitirmiştir. Artık günümüz kentlerini tanımlayan temel faktör, sundukları hizmet, iletişim, haberleşme ve altyapı olanaklarıdır.

Dünya kentleştikçe kentlerdeki yaşamın kalitesi önemli problemlerden biri haline gelmiştir. Nüfus yoğunluğunun hızla artışının farklı sorunları beraberinde getirdiği kentlerde yaşanabilir alanlar yaratmak için sürdürülebilir planlamalar yapmak kritik öneme sahiptir. Bu uygulamalar sadece kentte yaşayanlara değil, kentte gelip geçen, kenti ziyaret eden, kentte eğitim, sağlık, kültür, eğlence, ticari ve diğer faaliyetlerin içinde olanları da kapsayacak şekilde gerçekleştirilmelidir.

Sanayi toplumunun ardından içinde bulunduğumuz bilgi çağında her alanda bilgi toplumuna dönüşüm gerçekleşmektedir. Bu dönüşüm toplumların yapısını, yaşam alanlarımızı, iş hayatını, ekonomik aritmetiği yeniden tanımlamaya başlamıştır. İnternet ağına bağlı bir dünyada yaşamamız, bilgiye eşi benzeri görülmemiş bir hızla ulaşmamızı sağlamış, bu durum insanı daha kaliteli bir yaşam inşa etmek için farklı stratejiler üretmeye zorunlu kılmıştır. Bu stratejilerin en önemli hareket noktasını şüphesiz sayısız verinin bir araya gelmesiyle elde edilen bilgiler oluşturacaktır.

Sağlıklı gelişen kentlerde temel ekonomik kaynaklar artık ne sermaye ne de doğal kaynaklardır. Bilgidir. Bilgi ve bilişimden olan yaratıcılık, ekonominin temelini oluşturmaktadır.

Yaratıcılık; coğrafi konum, doğal kaynaklar ve pazara yakınlık gibi geleneksel üstünlüklerin yerine geçmeye başlamıştır. Bu nedenle şehirler fikir ve kabiliyet sahibi yaratıcı insanları cezbetmek için stratejiler oluşturmalıdır. Kentsel sorunların çözülmesinde inovatif düşünce hâkim olmalıdır.

Günümüzün yönetim anlayışı fırsatları küresel düzeyde yaratmayı ve köklü değişimlere hazır olmayı ön plana çıkaran dinamik bir yaklaşımdır. Bu kapsamda geliştirilen stratejilerin uygulanması; politika üretme, kaynak tahsis etme, var olan örgüt yapılarında değişikliğe gitme, süreç yenileme, ödüller geliştirme, stratejik destek kültürü oluşturma ve etkili insan kaynakları fonksiyonu geliştirme gibi çok yönlü konuları içermektedir. Bu nedenle stratejik kent yönetimi kritik öneme sahiptir.

Bütün bu gelişmeler perspektifinde, binlerce yıllık geçmişi, özgün kent kimliği, jeopolitik konumu, kültür ve sanat içerikli kent politikaları ve altyapı olanakları ile Lüleburgaz, “Odak Şehir” olma potansiyeline sahip yerleşimlerin başında gelmektedir. Bu hedef doğrultusunda öncelikle mekânsal değil, sosyal eksiklikleri anlamaya çalışan, sonra bu eksiklikleri küçük ölçeklerde çözmeye yönelik denemeler yapıp sürdürülebilirliğini tartan ve bu bağlamda yatırımların ölçeğini kentin ihtiyaçlarına ve küresel gelişmelere göre yeniden değerlendiren bir stratejik yönetim anlayışa sahip olan Lüleburgaz Belediyesi, bu süreçte kentin sosyal, kültürel ve ekonomik strüktürünü inşa ederek, geleceğin yaşam alanlarını oluşturmaktadır. Bu anlayış, kentin dünya arenasında sahne alabilmesi için, kente stratejik üstünlük sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- AÇMA, B. (2013),** *Şehircilik*, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayını No: 1529, Eskişehir, ss. 2-8
- ALPTEKİN, M. Y. (2007),** *Şehir ve Toplum*, Yazın Matbaacılık, İstanbul, ss.15-54
- ASLANOĞLU, R. (2000),** *Kent, Kimlik ve Küreselleşme*, İkinci Baskı, Asa Kitapevi, Bursa, ss.140-142
- AVCILAR, M. Y., ve KARA, E., (2015),** “Şehir Markası Kavramı ve Marka Yaratma Stratejilerine Yönelik Literatür İncelemesi”, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, Sayı:34 ss.76-94
- BAKAN, İ., ve BÜYÜKBEŞE, T., (2010),** “Liderlik Türleri ve Güç Kaynaklarına İlişkin Mevcut-Gelecek Durum Karşılaştırması: Eğitim Kurumu Yöneticilerinin Algılarına Dayalı Bir Alan Araştırması”. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 12. 19 ss.73-84
- BATTY, M. (2013),** *Big Data, Smart Cities and Cities Planning*, Univercity Collage, London, pp. 274-278
- BAYARTAN, M., (2005),** “Tarihi Coğrafya Çalışmaları Açısından Şehir ve Osmanlı Şehri”, *Coğrafya Dergisi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Sayı: 13, İstanbul, ss.85-92
- BAYKARA, T. (1998),** *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş, Anadolu'nun İdari Taksimatı*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü yayını, Ankara, ss.176
- BAYRAKDAROĞLU, F., ve KÖMÜRCÜOĞLU, F., (2015),** “Stratejik Kent Yönetiminde Paydaşlar: Şehirlerin Misyonlarına Yönelik Bir İnceleme”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı :38 ss.852-857
- BİROL, G., (2007),** “Bir Kentin Kimliği ve Kervansaray Oteli Üzerine Bir Değerlendirme”, *Arkitekt Dergisi*, 514, ss.46-54.
- BUMİN, K. (1998),** *Demokrasi Arayışında Kent*, İz Yayıncılık, İstanbul, s:20
- ÇÖL, Ş. (1998),** “Kentlerimizde Kimlik Sorunu ve Günümüz Kentlerinin Kimlik Derecesini Ölçmek İçin Bir Yöntem Denemesi”, (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*), Mimar Sinan Üniversitesi,

FBE, Şehir ve Bölge Planlama – Kentsel Tasarım, Danışman:
Prof. Dr. Mehmet Çubuk, ss.13-103

- DEMİR, C., (2006),** “Kentsel Kimliği Geliştirme Sürecinde Mekânsal Model Tasarımı ve Kent Plancılarının Rolü”, *Planlama Dergisi*, TMMOB Şehir Plancıları Odası, ss. 117-122
- DEMİR, C., ve YILMAZ, M. K., (2010),** “Stratejik Planlama Süreci ve Örgütler Açısından Önemi”, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt:25, Sayı:1, ss:69-88
- DOĞDU, E., (2016),**”Büyük Veri Uygulamaları çalışma Grubu 4 Raporu”, *Türkiye Bilişim Derneği Kamu Bilişim Merkezleri Yöneticileri Birliği Kamu Bilişim Platformu*, ss.14-48
- DURGUTER, H., (2012),** “Kent Modelleri ve Sürdürülebilir Kent Yönetimi”, *Electronic Turkish Studies*, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Ankara, pp. 1053-1065
- ERDEM, O., ve DİKİCİ, M., (2009),** “Liderlik ve Kurum Kültürü Etkileşimi”. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(29), ss:198-213.
- EROĞLU, H., (2007),**“Şehirlerin Markalaşması”, *Yerel Siyaset Dergisi*, Sayı :23, ss.65-68
- ERSOY, M., (2012),** *Kentsel Planlama Ansiklopedik Sözlük*, İstanbul: Ninova Yayıncılık Tic. Ltd. Şti. ss.183-520
- ERTEN, M., (1999),** *Nasıl Bir Yerel Yönetim*, Anahtar Kitapları, İstanbul, ss:30-31
- GÖKYURT, F., ; KINDAP, A., ve SARI, V. İ., (2015),** “Türkiye için Yeni Bir Şehir Tanımı Gerekli mi?”, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 24(1), ss:1-32.
- GÜLLÜPINAR, F., (2012),** “Kent Sosyolojisi Kuramları üzerine Bir Literatür Değerlendirmesi”, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, Anadolu Üniversitesi Sosyoloji Bölümü, Eskişehir, ss:1-25
- GÜNAY, Z. (2011),**”Neoliberal Kentleşme Dinamikleri Çerçevesinde Tarihi Çevrenin Sürdürülebilirliği: Sürdürülebilir kentsel koruma modeli”, (*Yayınlanmamış doktora tezi*), Fen Bilimleri Enstitüsü, ss:15-16
- GÜZELSARI, S., (2003),** “Neo-Liberal Politikalar ve Yönetişim Modeli”. *Amme İdaresi Dergisi*, 36.2: ss:17-34.
- HAMEDOĞLU, M. A., (2001),** “Vizyoner Liderlik (Vizyona Dayalı Liderlik)”. *Yerel Yönetim ve Denetim Dergisi*, 6, 6. ss:1-11

- HOCAOĞLU, D., (2015),** “Yaratıcı Endüstrilerin Yerel Ekonomilerdeki Önemi ve Tasarımın Bu Endüstrilere Katkısı”. *Planlama Dergisi*, TMMOB Şehir Plancıları Odası, 25 (3) ss.189-194.
- HOŞGÖR, N. (2010),** “Kent Vizyonu ve Kent İmajı Açısından Kültürel Değerler, Konya Örneği”, (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ss.8-17
- İÇYER, A. (2010),** “Marka Kent Oluşturma Açısından Stratejik Kent Yönetimi”, (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*), Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, ss.84-102
- İDEAL KENT DERGİSİ., (2014),** “Kent ve Politika”, *Kent Araştırmaları Enstitüsü*, Ankara Sayı: 12, ss. 5-160
- İLGÜNER, M, ve ASPLUND, C, (2011),** *Marka Şehir*, İstanbul: Marketin Yayınları ss.7-330
- KAYA, E, (2003),** *Kentleşme ve Kentlileşme*, İstanbul: İlke Yayıncılık, ss. 4-20
- KELEŞ, R., (2005),** “Kent ve Kültür Üzerine”. *Mülkiye Dergisi*, 29(246), ss.9-18.
- KILIÇ, M., ve ERKAN, V., (2006),** “Stratejik Planlama ve Dengeli Performans Yönetimi Yaklaşımı Bir Arada Olabilir Mi?”, *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:2 ss.77-93
- KÜÇÜKAŞCI, M. S, (1999),** *Şehir*, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, Ankara, Cilt 38, ss. 441-446.
- LÜLEBURGAZ BELEDİYESİ PLAN VE PROJE MÜDÜRLÜĞÜ ARŞİVİ, (2016)**
- LÜLEBURGAZ VİZYON PLANI, (2012),** *Trakya Kalkınma Ajansı*, ss.8-58
- LÜLEBURGAZ BELEDİYESİ 3A BÖLGESİ PLAN İZAH RAPORU, (2001)**
ss: 2-18
- MCNEILL W, (2001),** *Dünya Tarihi*, (Çev. Alâeddin Şenel), Ankara: İmge Yayınevi, ss:20
- MORABİTO, V, (2015),** *Big Data and Analytics for Government Innovation*, Springer International Publishing, pp. 23-45
- MÜDERRİSOĞLU, F, (1997),** *Lüleburgaz ve Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi*, Lüleburgaz Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, ss. 17-64
- NAKTİYOK, A, (2004),** *İç Girişimcilik*, İstanbul: Beta Yayınları, ss.102
- OKAN, O., (2011),** “Korkut Tuna'nın Şehir Yaklaşımı”, *Sosyoloji Dergisi*, 3. Dizi,

Sayı: 22, ss. 305-328

- OKTAY, D., (2007),** “Sürdürülebilirlik, Yaşanabilirlik ve Kentsel Yaşam Kalitesi”, *Mimarlık Dergisi*, Sayı:335 ss.1-4
- ORTAYLI, İ, (1985),** *Tanzimat’tan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği*, İstanbul: Hil Yayınları, s:286-287
- ÖZBAY, D., ve SELVİ, Y., (2014),** ‘Kurumsal İtibarın Ölçümü: Bir Model Önerisi, *İşletme İktisadi Enstitüsü Yönetim Dergisi*, (76), ss.1-35
- ÖZDEL, G. (2014),** “Sinema Filmlerindeki Sanatsal Temalar Aracılığıyla Modern Kentlerin Pazarlanması”, (*Yayınlanmamış Doktora Tezi*), İstanbul Kültür Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü/İletişim Sanatları Anabilim Dalı, ss.29-39
- ÖZDEMİR, Ş., ve KARACA, Y., (2009),** “Kent Markası ve Marka İmajının Ölçümü. Afyonkarahisar Kenti İmajı Üzerine Bir Araştırma”, *İ.İ. B.F dergisi*, Afyon Kocatepe Üniversitesi, ss.113-134
- ÖZKAN, M., (2011),** “Kültür ve Sanat İçerikli Kent Politikaları”, *Skopdergi*, Sayı :1 ss.1-15
- PEKER, A. E. (2006).”**Kentin Markalaşma Sürecinde Çağdaş Sanat Müzelerinin Rolü; Kent Markalaşması ve Küresel Landmark”, (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*) İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, , İstanbul, ss.20
- PINARCIOĞLU, N. Ş. ; KANBAK, A, ve ŞİRİNER, M, (2010),** *Türkiye Perspektifinden Kent Sosyolojisi Çalışmaları*, İstanbul: Örgün yayınevi s:89-90
- RUNCİMAN, S. (1961),** *The Sicilian Vespers, a history of the Mediterranean world in the later thirteenth century*, London: Cambridge University Press, s. 186
- SALİHOĞLU, T, (2012),** *Kentsel Planlama; Yaşanabilirlik Ölçütleri*, -Ansiklopedik Sözlük, İstanbul: Ninova yayınları. ss.472
- SARI, E. (2016).** *Dünya Arkeoloji Tarihi ve Keşifler*”, Net Medya Yayıncılık, s:53-54
- STRATEJİK PLAN, (2017-2021),** “Lüleburgaz Belediyesi”, ss.19-60
- TATLIDİL, E, (2009),** “Kent ve Kentli Kimliği: İzmir Örneği”, *Ege Akademik Bakış Dergisi/Ege Academic Review* 9.1 : ss.319-336.
- TEKELİ, İ, (1991),** *Bir Kentin Kimliği Üzerine Düşünceler*, Kent Planlaması Konuşmaları”, Ankara: TMMOB Mimarlar Odası Yayını, ss.79-89

- TEKİN, A. G. Y., ve EHTİYAR, R., (2011),** “Başarının temel aktörleri: Vizyoner Liderler, The Major Actors of Succes” *Journal of Yasar University*, 24(6), ss.4007-4023.
- TOPAL, A. K., (2004),** “Kavramsal Olarak Kent Nedir ve Türkiye'de Kent Neresidir?”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:1, İzmir, ss. 276-291
- TOPRAK, Z, (2001),** *Kent Yönetimi ve Politikası*, İzmir: Anadolu Matbaacılık, ss. 6-22
- TUNCER, B.,(2011),** “Adana'nın Kent Kimliği ve Bilincinin Etkileşimi”, *Adana Kent Sorunları Sempozyumu 2*, Türk Mühendis ve Mimarlar Odası Birliği (TMMOB), Adana, ss.181-185
- TRAKYA BÖLGESİ MEVCUT DURUM ANALİZİ TASLAĞI, (2013),** Trakya Kalkınma Ajansı, ss.19-367
- TRAKYA SOSYAL YAPI ANALİZİ 2012,** Trakya Kalkınma Ajansı, ss.17-69
- TÖREMEN, F., ve KILIÇ, M., (2015),** “Okullarda Yönetişim: Hesap Verebilirlik ve Şeffaflık Önündeki Engeller”, *Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 4 ss.271-281
- UNCTAD, (2008),** *Creative Economy Report 2008*, United Nations, pp. 9-20
- USTAKARA, F, (2015),** *Kent Markalama*, Stratejik İletişim Bağlamında Marka Şehir Projesi, *Literatürk Academia Yayın Evi*, ss.25-40
- ULU, A., & KARAKOÇ, İ., (2004),** “Kentsel Değişimin Kent Kimliğine Etkisi”, *Planlama Dergisi*, TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayını Sayı: 29.3, ss.59-66.
- ÜNALDI, H., (2002),** “Strateji nedir, ne değildir?” *Kobi Efor Dergisi* , Kasım, ss. 6-18
- VURAL, B. B. (2010),** “Şehir Markası Yaratma Süreci ve Edirne Şehir Markası İçin Bir Model Önerisi”, *(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)* Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bilim Dalı, ss. 81-107
- WEBER, M, (2000),** *Şehir Modern Kentin Doğuş'u*, Ed. Don Martindale ve Gertrud Neuwirth, Çeviren: Musa Ceylan, İstanbul: Bakış Yayınlan, ss.91
- ZABCI, F. Ç., (2002),** ‘Dünya Bankası'nın Küresel Pazar İçin Yeni Stratejisi: Yönetişim’. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 57.3. ss.151-177

ZEREN, H. E., (2011), “Stratejik Kent Yönetimi ve Kent Markası Oluşturma Süreci”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 1 Sayı: 2, ss.175-200.

81. YILINDA LÜLEBURGAZ KONGRESİ BİLDİRİLERİ, (2001), Ulusal Sempozyum, 31 Mart 2001, Lüleburgaz Belediyesi, ss: 4-36

İnternet Kaynakları :

AKILLI KENTLER 2016 , *Dünyanın En Yeşil Akıllı Kenti: Vancouver,* <http://www.akillikentler.org/detay/2075/6/dunyanin-en-yesil-akilli-kenti-vancouver.html> (Erişim Tarihi : 22.11.2016)

AKKAŞ, S., 2016, “*Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi Proje Yarışması Mimari Proje Raporu*”, www.arkitera.com. e.t. :17.03.2017

AKTAŞ, İ 2009, *Kent Kimliği,* <http://www.haber7.com/yazarlar/ihsan-aktas/402431-kent-kimligi> (Erişim Tarihi: 19.01.2017)

ARIKSOY, G 2016, *Dünyayı Değiştirecek Güç: Büyük Veri,* Harvard Business Review, Turkey <http://hbrturkiye.com/blog/dunyayi-degistirecek-yeni-guc-buyuk-veri> (Erişim Tarihi : 07.01.2017)

ARGÜDEN, Y, 2013, *İyi Yönetişimin Anahtarları,* <http://argudenacademy.org/kutuphane/iyi-yonetisimin-anahtarları> (Erişim tarihi : 15.02.2017)

BANGER, G 2013, *Değişimde Vizyoner Liderlik* <http://www.duyuguncesi.net/degisimde-vizyoner-liderlik-1/> (Erişim Tarihi: 01.03.2017)

BÜYÜKGÖKÇESU, B 2011, *Yaratıcı Ekonomi Nedir?* <http://www.buyukgokcesu.com/2011/10/16/yaratıcı-ekonomi-nedir/> (Erişim Tarihi: 04.12.2016)

DİRSEHAN,T 2016, *Küçük Veriden Rekabet Avantajı Yaratmak,* Harvard Business Review, Turkey <http://hbrturkiye.com/blog/kucuk-veriden-rekabet-avantajı-yaratmak> (Erişim Tarihi: :07.01.2017)

DOĞAN, O.T 2014, *Akıllı Şehirler Çağı Başlıyor, İnnova,* <http://www.innova.com.tr/blog/yazi.asp?ID=157&baslik=Akıllı-sehirler-Cagi-basliyor-1> (eri,şim Tarihi: 22.11.2016)

DÜNDARALP, B 2011, *Lüleburgaz Yıldızları Futbol Akademisi,* Mimarlık Dergisi, www.bogachandundaralp.wordpress.com (Erişim Tarihi : 16.03.2017)

- GÖKSU, A. F ve AKALP, S 2012**, *Kentlerin Geleceği İçin BEK Analizi*, Kentsel Strateji, <http://www.arkitera.com/files/haber/9267/BEK.pdf> (Erişim Tarihi: 11.01.2017)
- GÖRGÜLÜ, G 2009**, *Satmaya Değil, Değer Yaratmaya Odaklanın*, <http://www.istekobi.com.tr/kobi-bilgi-merkezi/makaleler/satmaya-degil-deger-yaratmaya-odaklanin-m58.aspx> (Erişim Tarihi: 19.01.2017)
- GUİSLAİN, P ve DASGUPTA, A 2015**, Who needs cars? Smart mobility can make cities sustainable, World Resources Institute <http://news.trust.org/item/20150115150525-rcy2g/> (Erişim Tarihi: 21.11.2016)
- GÜLER, B 2016**, *Katılımcılık ve Kent*, <http://www.kadikoyakademi.org/category/katilimcilik-ve-kent/> (Erişim Tarihi:28.02.2017)
- GÜRKAN, E.T 2016**, *Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi Proje Yarışması Mimari Proje Raporu*, www.arkitera.com. (Erişim Tarihi: 17.03.2017)
- IBM, 2011**, *IBM's Smarter Cities Challenge*, Syracuse Summary Report, pp.1-2 <https://www.smartercitieschallenge.org/cities/syracuse-united-states> (Erişim Tarihi: 22/09/2016)
- KENTSEL VİZYON PLATFORMU**, *Kentlerin Geleceği Rehberi* <http://www.kentselstrateji.com/wpcontent/uploads/YolHaritasiRehberi.pdf> (Erişim Tarihi: 11.01.2017)
- KÖSE, P 2015**, *İnsan Odaklı Büyük Veri İle Akıllı Kentler*, EMBARQ Türkiye, <http://thecityfixturkiye.com/insan-odakli-buyuk-veri-ile-akilli-kentler/> (Erişim Tarihi: 22.11.2016)
- MALHAN, F 2014**, *Yaratıcı Kentler Üzerine*, <http://blog.koleksiyon.com.tr/tr/yaratıcı-kentler-uzerine/4434> (Erişim Tarihi: 08.01.2017)
- PARLAK, B 2008**, *Kentlerin Yüzyılı*, <http://www.tchayat.org/sayilar/haziran-2008/213-kentlerin-yuzyili> (Erişim Tarihi: 28.04.2017)
- SİRİUS, 2016**, *Büyük Veri ve Akıllı Şehirler*, <http://sspisac.blogspot.com.tr/2016/04/buyuk-veri-ve-akilli-sehirler.html> (Erişim Tarihi : 07.01.2017)
- ŞİŞGİNOĞLU, K 2013**, *Kent Belleği ve Sanat*, http://kadirsisginoglu.blogspot.com.tr/2013_10_01_archive.html (Erişim Tarihi: 10.10.2016)
- TÜRK DİL KURUMU**, www.tdk.gov.tr (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

UNWTO TOURİSM HİGHLİGTS 2015, Edition (İngilizce) – *Turizm Trendleri 2015 yayını(Türkçe)*. Dünya Turizm Örgütü, <http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416899> (Erişim Tarihi : 12.01.2017).

YILDIZ, T. H 2007, ‘Kentsel Yaşam Kalitesi’, *Mimarlık Dergisi*, Sayı: 335 <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=53&RecID=1325> (Erişim Tarihi: 14.04.2016)

Url-1<<http://www.karel.com.tr/blog/internet-things-nesnelerin-interneti-nedir- cihazlarin-etkilesim-trendleri>> Nesnelerin İnterneti

Url-2<<https://decide.madrid.es/>>

Url-3<www.luleburgaz.bel.tr>

Url-4<www.radikal.com.tr> Trakya Bağ Rotası, E.T. 15.02.2017

Url-5<<https://biruni.tuik.gov.tr/medas>>

Url-6 <http://www.trakya2023.com/uploads/docs/rapor/Trakyaka_Turizm_Master_Plan%C4%B1.pdf> Trakya Turizm Master Planı

Url-7 <(www.citybrandsindex.com)>, E.T. 22.01.2017

Url-8 < www.kentselstrateji.com> E.T. 11.01.2017

ÖZGEÇMİŞ

Adı-Soyadı : Ahmet Cem SAİN
Doğum Tarihi ve Yeri : 01.01.1985 - Kırklareli
E-posta : ahmetcemsain@gmail.com

ÖĞRENİM DURUMU

- **Lisans** : 2008, Anadolu Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme
- **Yüksek Lisans** : 2017, İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim (Tezli)

MESLEKİ DENEYİM

- **2006-2007** : Avrupa İçin Sınır Ötesi Yaz Okulu projesi, Üsküp Belediyesi
- **2008-** : Lüleburgaz Belediyesi